

IV. évf. 1. szám | 2019. február

pont

újbudai
kulturális
magazin

UGYANAZZAL
AZ ENERGIÁVAL TOLOM
MINDIG, MINDENHOL

Scherer Péter

RETRÓ ÉS KORTÁRS EGY HELYEN

Hadik Irodalmi Szalon

MAGDUSKA CSIGAHÁZA

TERET A MŰVÉSZETEKNEK
– B32

LÁTÓKÉP
ENSEMBLE

KÁLMÁN-NAP

Február 16., 21. 19.00

ÍRTA ÉS RENDEZTE: HAJDU SZABOLCS

Előadják: Török-Illyés Orsolya, Földeáki Nóra, Szabó Domokos, Gelányi Imre, Hajdu Szabolcs

Disszertoryvázó: Antal Balázs Zene: Hevesi Nándor Fény: Bántó Csaba Hang: Teszler Tamás Produkciós vezető: Eszes Fruzsina

B32 Galéria és Kultúrtér • III Budapest, Bartók Béla út 32. • Jegyár: 3200 Ft • Jegyvásárlás: b32.jegy.hu

Támogatók: NKA, B32 Galéria és Kultúrtér, Pábuli Lakásszínház, REDK Paleta, KuglerArt Galéria

Mb. főszerkesztő:
Tapody-Németh Katalin

Szerkesztőség:
**1113 Budapest,
Zsombolyai utca 5.**

Telefon: **381-1307**

e-mail:
pontmagazin@ujbuda.hu

Kiadja a **KözPont Újbudai,
Kulturális, Pedagógiai
és Média Kft.**

Ügyvezető igazgató:
Antal Nikolett

Megjelenik
10 000 példányban

Újságírók:

**Bársony-Németh Péter,
Bolla György, Járomi Zsuzsanna,
Kovács Gabriella, Szabó Márta,
Szebeni Dóra, Szentimrei Zsolt,
Tapody-Németh Katalin, Tóth Kata**

Olvasószerkesztő: **Szabó Márta**

Korrektor: **Paola Fernández**

Tervezőszerkesztő: **KOY**

Címlapfotó:
Búza Virág

Képszerkesztő:
M. Horváth Orsolya

Marketingvezető:
Kelemen Angelika

Hirdetés:
**Szobonya Tímea,
Vonsik Vivien**
pontmarketing@ujbuda.hu

Szerkesztőségi titkár:
Somosi Tamara

Nyomtatás:
Crew Kft.

Felelős vezető:
Szamos Tamás
ügyvezető

*Az újságban megjelent
hirdetmények és hirdetések
tartalmáért a szerkesztőség
nem vállal felelősséget.*

Beköszönő

Barabási Albert-László, a híres hálózatkutató tavaly év végén jelentette meg *A képlet – A siker egyetemes törvényei* című könyvét, amelyben a siker titkát, pontosabban mibenlétét próbálta megfejtetni a tudomány eszközeivel. A több mint egy évtizedes kutatás során kollégáival ráébredtek: a siker nem írható le kizárólag a hálózatkutatás eszközeivel, ez soktényezős játék. Az iskolában azt tanuljuk, hogy a tehetség, a teljesítmény meghatározza a sikert. Ez igaz is, mert a teljesítmény az, amit az ember csinál, ami mérhető: sokat publikál, tehetségesen számol, gyorsan fut és így tovább. Barabási szerint azonban maga a siker nem az egyénről és nem kizárólag annak teljesítményéről, hanem a közösségről szól. A siker az, amit a közösség lát a teljesítményünkéből, amire reflektál, és előbb vagy utóbb el is ismeri valamilyen formában. A könyv végén a szerző öt törvényben foglalja össze a siker titkát, de mivel rendkívül érdekes olvasmányról van szó, nem szeretnék „spoilerezni”, inkább olvassa el mindenki maga.

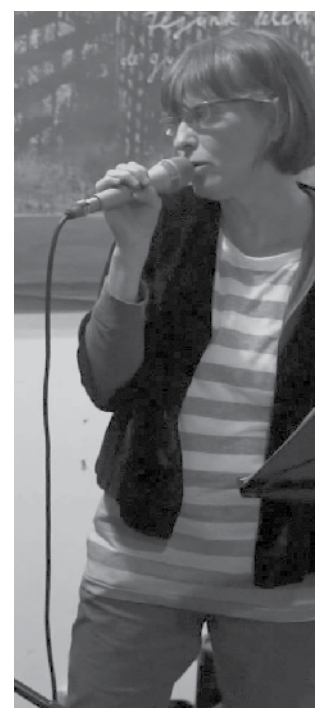
De hogy jön ez most ide? Az ok egyszerű. A Pont magazin idén februárban lett hároméves, és ilyenkor akarva-akaratlanul is felmerül a kérdés: hol tart most? Olyan-e, amilyennek szeretnénk látni? Olyan-e, amilyennek az olvasók szeretnék látni?

Ha mérhetővé akarjuk tenni ezt a három esztendő, akkor a következő eredményekre jutunk: 30 lapszám, 1560 oldal több mint egymillió szóval töltve, megannyi téma, interjú, riport, cikk, nem beszélve az újbudai programokról, kulturális eseményekről. Valljuk be, ez nem kevés, büszkék is vagyunk rá. De vajon elég-e ez a sikerhez? Vajon a kedves olvasó, Ön, ugyancsak jónak, figyelemre méltónak találja, amit kínálunk? Nos, a magunk részéről reméljük. Annál is inkább, mert már számos megerősítést kaptunk, hogy amit csinálunk, az jó, érdekes, kreatív, a maga nemében nemcsak a tartalom, de a megjelenés szempontjából is izgalmas.

Mi azonban – főként, hogy már ismerjük a siker Barabási-féle törvényeit is – nem szeretnénk itt megállni. Idén is itt leszünk, és azon dolgozunk, hogy újabb sikeres történeteket mutassunk meg Önöknek. Ne feledjük: a teljesítmény önmagában nem elég, mi magunk is szükségesek vagyunk hozzá!

TAPODY-NÉMETH KATALIN

tartalom

metszéspont

6..... **KÖZÖSSÉGI HÁZAK** ajánlója

8..... Ugyanazzal az energiával tolom mindig, mindenhol
- **SCHERER PÉTER**

13..... **RETRÓ ÉS KORTÁRS** egy helyen

14..... Szárnyas idő,
ANGYAL ÉS GYERTYA

16..... Úgy érzem, lesz még folytatás
- **UJJ ZSUZI**

18..... Nem **KATASZTRÓFATURIZMUS**

19..... **KELETI** nyugalom

forráspont

20..... **IRÁNYTŰ**

22..... **AZ ANYAG** varázsa

24..... **MIX**

26..... **MAGDUSKA** csigaháza

28..... **BUDÁN** lakni világnézet

29..... Aki megfordította **A VILÁGOT**

nézőpont

32..... A misztikummal teli **FARSANG**

34..... A tánc, a tánc és **A TÁNC**

36..... Teret **A MŰVÉSZETEKNEK**

39..... Alapító **ANYA**

42..... Albertfalva **200**

43..... Idén is színes
A CZIFFRA GYÖRGY FESZTIVÁL

43..... **KÖNYVAJÁNLÓ**

powerpoint

44..... Újbuda:
AZ OKOSSÁGOK BÖLCŐJE

csúcspont

46..... **PEZSEGJÜNK!**

fénypont

48..... **LEONARDÓTÓL REMBRANDTIG**
és vissza

B32

február

Pont Rád hangolva!

6. 19.00 **7 NAP** (r.: Scherer Péter)
8. 20.00 **Ujj Zsuzsi és Darvas Kristóf**
13. 18.00 **Dum spiro, spero** · Drégely László képzőművész emlékkiállítása (kiállításmegnyitó)
14. 18.00 **Jermakov Katalin ékszertervező: Feketen-fehéren** (kiállításmegnyitó)
15. 20.00 **Kollár-Klemencz László: Rengeteg**
16. 19.00 **Kálmán-nap** (r.: Hajdu Szabolcs)
20. 19.00 **Lemezjátszó · U2: War**
(Lemezelemző: Hrutka Róbert)
21. 19.00 **Kálmán-nap** (r.: Hajdu Szabolcs)

26. 18.00 **Pál Csaba festőművész**
kiállításmegnyitó
1111 BUDAPEST, KARINTY FRIGYES ÚT 22.

színház · zene · képző- és iparművészet
 gyerek, családi · szabadtér · irodalom

25n
Nemzeti Kulturális Alap

B32 GALÉRIA ÉS KULTÚRTÉR | 1111 BUDAPEST, BARTÓK BÉLA ÚT 32.
B32KULTURTER.HU | **WWW.FACEBOOK.COM/B32KULTURTER**
KARINTY SZALON | 1111 BUDAPEST, KARINTY FRIGYES ÚT 22.

Jegyek kaphatók az InterTicket országos jegyirodai hálózatában, a B32 Galéria és Kultúrtér jegypénztárában, valamint interneten a b32.jegy.hu oldalon.
Jegyrendelés és információ: 06 1 787 0039, b32@ujbuda.hu.
Jegypénztár nyitva tartás: hétköznap 10 és 18 óra között, valamint a műsorkezdés előtti egy órában. A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

audio-technica

Trevis audio lab

pr garden

Csizmás KANDÚR

2019. február 9. 10 óra
Őrmezei Közösségi Ház
1112 Budapest, Cirmos u. 8.

Mindenki ismeri a ravasz, okos macska történetét, aki segít fiatal gazdájának csellel bejutni a királyi udvarba, és feleségül venni a királylányt, illetve legyőzni a varázshatalmú óriást, hogy megszerezzék annak királyságát... Igen, ő Csizmás Kandúr, akinek történetét az Ákom-Bákom Bábcsoport előadásában láthatja a közönség. A hétvégi családi matinék sorozata idén ezzel a mesével indul újra útnak, és több hónapban is jelentkezni fog klasszikus mesefeldolgozásokkal.

FARSANGI bál

2019. február 16. 20 óra
Őrmezei Közösségi Ház
1112 Budapest, Cirmos u. 8.

Az Őrmezei Közösségi Ház az elmúlt esztendőhöz hasonlóan zenés bállal várja a farsangot tánccal megünnepelni vágyó közönségét. A hangulat felelőse és a pattogó ritmusok prezentálója a Szigeti Edit és Sudár Péter alkotta CATS DUO, amely a parkett legfinnyásabb ördögeit is leveszi lábukról minden igényt kielégítő retró produkciójával. A jelmezben, maszkban érkező vendégek bátorságát meglepetéskoccintással honorálja Őrmező csapata.

Szamárságok TESTAMENTUMA

2019. február 23. 18 óra
Gazdagréti Közösségi Ház
1118 Budapest, Törökugrató u. 9.

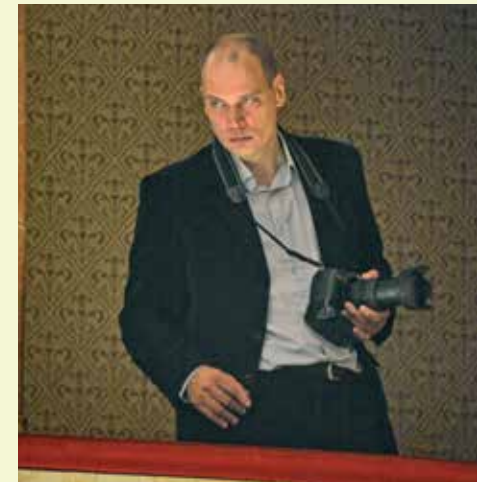
„Vásári komédiánk a középkori vándor színjátszást eleveníti meg, ezért már az elején mélyen hálát adunk ama nemes embernek, aki beengedte szerény kis társulatunkat palotája dísztermébe... Jöjjön, ki látni akar lóvá tett lovagot, becsapott szeretőt, botcsinálta orvost, megfiatalított férjeket, megnevelt házsártos asszonyokat, vakot, ki lát és sántát, aki rohan. Jöjjön hát, és nézze meg, hogy a középkori emberek min nevettek, és meglátja, nem is annyira különböznek tőlünk.” – írja a Kacsóh Pongrác Színház csapata az előadásról.

KILÁTÁSOK

2019. február 22. 18 óra
Kelenvölgyi Közösségi Ház és Könyvtár
1116 Budapest, Kardhegy u. 2.

Bajomi Bálint szabadúszó fotós, médiaszakember, természetvédelmi biológus, a National Geographic és a Debreceni Egyetem munkatársa. Gyerekként gazdagréti ablakából festette meg a Budai-hegység felé nyíló panorámát, az 1990-es évektől fényképeket készít. Mostanában különböző képkiadvásokkal, panorámafelvevételekkel ragadja meg a szeme elé táruló látványt, különféle időjárási feltételek között. A kiállításon ezekből láthatunk egy válogatást, a fotók azt is megmutatják, hogyan épül be fokozatosan a hegyek azon része, ahol egykor hétvégi kiskertek voltak.

CSONKA JÁNOS-kiállítás

2019. február végéig
Etele Helytörténeti Gyűjtemény
1116 Budapest, Gyékényes u. 45–47.

Az Etele Helytörténeti Gyűjteményben még február végéig látható a Csonka János munkásságát bemutató tárlat. A Haris testvérek magángyűjteményéből származnak Csonka János személyes tárgyai és mérőeszközei, valamint az első magyar gyártású gépjármű, egy levélhordó postás tricikli eredeti példánya. A tárlat Bánki Donátnak is emléket állít, hiszen kettejük munkássága több ponton szorosan összekapcsolódott. Együtt alkották meg a Bánki–Csonka-motort, illetve szabadalmaztatták a porlasztót.

MINIJÓGA 2–4 éveseknek

Albertfalvi Közösségi Ház
1116 Budapest, Gyékényes u. 45–47.

Az új, hétfőnként 10–10.45 óra között rendezett jogafoglalkozáson fontos szerepet kapnak a helyes testtartást, az idegrendszer érzését, illetve a feszültségoldást elősegítő gyakorlatok, a figyelemfejlesztő feladatok, az állatutánzó nagymozgások, az egyensúlyérzéket fejlesztő pózok, a relaxáció és a légzőgyakorlatok.

Mindezt rengeteg mondóka és dal kíséri.

Az óra felépítése kiszámítható, így a kicsik egyre nagyobb biztonsággal vetik bele magukat a feladatokba, ezáltal nő az önbizalmuk is.

Nemrég volt a Nézőművészeti Kft. és az Ördögkatlan Jó éjt, szomszéd! című darabjának bemutatója a B32-ben, hogyan sikerült?

Jól sikerült, most kezdődhet a munka. Megtörtént a bemutató, túl vagyunk rajta, megvolt az erupció, megtanultuk a szöveget. A színészeknek szerintem ilyenkor kell elkezdeniük dolgozni a karakteren, már van idő megnézni, ki is az az ember, hogyan érdemes eljátszani, mit és hogyan a legjobb mondani, hogyan kell poentírozni, kell-e egyáltalán, és még sorolhatnám a feladatokat. Most kell majd „elterpeszkedni” a szerepben. Ritka, amikor egy premierre olyan szinten kész lesz valaki egy szereppel, hogy minden ízét, minden finomságát hordozni tudja. Volt már nekem ilyen, de nem ez a jellemző. Én azt szoktam mondani, hogy nálunk a 15–25. közötti előadások a legjobbak, addigra állnak össze. Ez körülbelül egy-másfél éves folyamatot jelent. Azt gondolom egyébként, hogy a nézők szerették a Jó éjt, szomszéd! első két előadását a B32-ben, amit idén átvisszünk a Tháliába, ott folytatjuk. Pozitív visszajelzéseket kaptunk a bemutató után.

A visszajelzésekkel hogy állsz? Látom, hogy okostelefonod nincs...

Megbutult *(nevet)*. Volt okostelefonom, de a kommenteket akkor sem nézegettem. Amikor emberekkel beszélgetek, természetesen meghallgatom a véleményüket, hiszen ezek fontosak. Leginkább a pozitív visszajelzésekre vágyik az ember, azt könnyebben elviseljük. Amúgy azt vettem észre a premierközönségen, hogy ha valakinek nem tetszik a darab, az inkább elmegy, nem mondogatja, hogy ez milyen rossz volt. Hozzáteszem, a Jó éjt, szomszéd! szerintem kicsit megosztó lesz. Érdekes a műfaja. Nem kifejezetten bulvár, de nem is Csehov. Will Eno, a mű szerzője valahová a kettő közé lőtte be. Szellemes párbeszédekkel, jópofa dolgokkal van tele, ám mégis a halálról, az elmúlásról szól, két házaspár történetén keresztül. Mindkettőnél a férfi beteg, aztán valamiféle párcsere is belekeveredik a cselekménybe, de az sem nagyon kiélezetten. A mi figuránk *(a darabban Mészáros Sára színésznő*

a felesége – a szerk.) jobban hasonlít egy polgári párra, amely tudja, hogyan kell viselkedni, az igazán csúnya dolgokat pedig csak a másik háta mögött mondják vagy teszik *(nevet)*. A másik párt *(Katona László és Parti Nóra színész – a szerk.)* csapongó, művészi karakterekre formálták.

Annyi szerepben láttunk már, milyen az igazi Scherer Péter?

Az már tavaly márciusban meghalt, de a színházak nem voltak hajlandók elfogadni *(nevet)*. Komolyra fordítva a szót: mindig kérdezik, hogy Mucsi Zolival milyen a barátságunk, milyenek vagyunk igazán. Zoli a magánéletében sokkal visszafogottabb. Viszont amikor dolgozik, akkor ezerrel csinálja, és nemcsak a színpadon, hanem a háttérben is. Hülyéskedik a büfében és a forgatások szüneteiben. A magánéletben ő takarékosabb. Én szerintem ugyanazzal az energiával tolom mindig, mindenhol.

Az az érdekes, hogy amióta találkoztunk, láttam benned egy kis Pepét, egy kis Bodrit, egy kis Jakab Dávidot...

Azért különleges ez a mostani szerep, mert Bob Jones más, egy kicsit morózusabb, rosszkedvűbb fazon. Mindenki ismeri azt a házigazdát, aki egy baráti vacsoránál ül, mindenki jól érzi magát, beszélgetnek, csacsognak, és szóba kerül például, hogy ez milyen szép vidék, mire megszólal: „hát igen, ez nagyon szép vidék, de most már menjetek haza, hogy aludhassak!”. Nekem bejön ez a figura. Ha fiatalabb volnék, az előbb említett energiák miatt jobban passzolna hozzám a másik pár férfi karaktere, de a korosztályos leosztás miatt nekem ez jutott.

Már ne is haragudj, de te nem öregszel...

Öregszen azért, nem látod? *(őszülő hajára mutat – a szerk.)* Ez fejben dől el. A Jancsó Miki bácsival való kapcsolatra Mucsi Zoli azt szokta mondani, hogy atyai barátság, hiszen a barátunk volt, de olyan, mintha az édesapánk lett volna. Úgy éreztem, bár a teste öregedett, ő nem. Én nagyon szerencsés

Ugyanazzal az energiával tolom mindig, mindenhol

TALÁN NEM TÚLZÁS, HA AZT ÁLLÍTJUK, HOGY SCHERER PÉTERT MINDENKI ISMERI AZ ORSZÁGBAN, MINDENKINEK EGYBŐL BEUGRIK RÓLA VALAMI VICCES FILMJELNET. PEPE NEM ÖREGSZIK, SAJÁT BEVALLÁSA SZERINT AZ TARTJA FIATALON, HOGY AZZAL FOGLALKOZHAT, AMIT SZERET. MEG A BOTOX. ÉS A VALÓ ÉLETBEN IS UGYANOLYAN VICCES ÉS SZERETHETŐ FIGURA, MINT AZ ÁLTALA MEGFORMÁLT KARAKTEREK. A SZÍNÉSZ-RENDEZŐVEL JÁROMI ZSUZSANNA BESZÉLGETETT.

Péter

TESTVÉREST
Scherer Péterrel
legközelebb március
19-én a B32-ben.

ember vagyok, mivel azt csinálom, amit szeretek, ráadásul több fronton művelhetem ezt a szakmát. Lehetőségem van tévézni, rádiózni, szinkronizálni, felolvasóesteken fellépni, néha rendhagyó tárlatvezetéseket tartani múzeumokban, ami különleges feladat. Beszélgetésekre járok, idén nyáron második alkalommal vezettem fröccstúrát is. Ilyenkor egy százfős csapatot viszünk kóstolóra egy borással. Ők szépen berúgnak, mi pedig szórakoztatjuk őket. Mellette játszom színházban, rendezek is, filmben és tévésorozatban szintén szerepelhetek. Nekem nincs színész diplomám, de szerencsém van, mert valahogy mindig úgy jöttek össze a dolgok, hogy ezzel foglalkozhatok. És valószínűleg ez tart engem fiatalon, meg a botox... *(nevet)*

Egy mérnök családból hogyan kerültél a színészet közelébe?

Rohadt nehezen *(nevet)*. Felvételiztem a színművészetire is, de nem sikerült. Felső tagozatosként Ajkán minden esztendőben megnyertem egy Karinthy-prózával a városi Ki Mit Tudot. Jó, nem olyan nagyon nagy dolog, de azért mégis, hiszen ötezer gyerek között elsőnek lenni rang volt. Ez a magyartanáromnak is köszönhető, ő kérdezte először, hogy nincs-e kedvem elindulni az iskolai versenyen. Azt mondták, már kisgyermekként huncut szemem volt, szerettem szerepelni. Édesanyám szokta mesélni – aki pedagógus –, hogy amikor elsős lettem, adtak neki egy verset, hogy ezt a Peti tanulja meg a tanérvnyítóra. Én pedig állítólag megkérdeztem, hogy „belebeszélhetek a mikrofonba? Úgy, mint a Beatlesek?”. Olyan lázba jöttem ettől, hogy konkrétan belázasodtam, és 39 fokkal lázzal végül nem tudtam elmondani a verset.

Utána lelki beteg voltál?

Nem emlékszem már erre, ám szerencsére nem vagyok az a típus, aki komoly lelki sérüléseket hordoz.

A szombathelyi kollégiumi évekből sem? Mesélted, milyen kemény volt...

Kőkemény! Huszonkét ágyas szobák, felmosás, ágyazás, ügyeletesi szolgálat, minden reggel hatkor csengőre ébredés és reggeli torna. Ha el akartál menni hétköznap 4 után és hétvégén 7 után, akkor be kellett állni egy sorba, az ügyeletessel tanártól engedélyt kellett kérni, aki megnézte az ellenőrződet, és ha úgy döntött, hogy jó fiú voltál, akkor elengedett.

Ez a szigor és rend mit adott neked?

Rengeteget. Tizennégy évesen felnőtt lettem, és én ezt elbírtam. Volt, aki nem bírta, fél év után elvitték a szülei. Persze tinédzserként azért megszegtem a szabályokat. Előfordult, hogy tizenhat évesen nem akartak elengedni egy házibuliba, én pedig szépen takarodó előtt „lefeleküdtem”, vagyis betettem az emeleti ágyba a seprűt, rá a pizzamát, majd meghúztam magam a vécében, és az ablakon lógtam ki este.

Kiderült?

Ez konkrétan nem, de volt, ami igen. Negyedikben egyébként kirúgtak a koleszból, és megfenyegettek, hogy a suliból is elküldenek. Kicsit üzletelgettem, amivel ma már nem lenne gond, abban az időben azonban az volt. A szocialista erkölcsbe ütközött, hogy valamit haszonért árulj. Az egyik haverom apja Ausztriából hozott farmereket, kvarcórát, csokit, gyöngyvirág szappant, amit gyönyörűen el lehetett adni akkoriban. Megtoldottuk a zsebpénzünket. Annyi pénzem volt akkoriban, hogy amikor édesapám nem engedte, hogy jogsim legyen, kifizettem magamnak. Az akkor 3000 forint volt. Ez manapság 200 ezer forint.

Te azért nem csak kicsinek voltál huncut...

Én azt mondom, hogy ebben a kollégiumban életrevalónak kellett lenni.

Azokból a nevelési elvekből átvettél valamit?

Nem vagyok sajnós olyan szigorú és következetes, mint az apám. Viszont azt gondolom, annak is van előnye, ha valaki megengedőbb. Nálunk például

Fotó: Búza Virág Smink: Oláh Zsófia
Köszönet a helyszínért a B32 Galéria és Kultúrternek!

Soha, egyik gyereknél sem volt erőltetve, hogy mi legyen, vagy mi ne legyen. Például amikor a kisebbik lányom kitalálta, hogy gyógypedagógus lesz, akkor azt mondtuk neki, hogy csinálja.

Mennyi idősek most?

Fruzszi 23 esztendő, velem egy napon jött a világra. Emlékszem, éppen premierem volt, és ő olyan gyorsan megszületett, hogy mire az előadás végén hívtam a kórházat, már megvolt. Szerintem a taps alatt érkezett meg. Sajnos lemaradtam róla, pedig apás szülésnek terveztük. De a másik kettőnél bepótoltam. Bori 21 éves lesz most februárban, Marci pedig 12 volt nemrég.

Színész lesz valamelyikük?

Szerintem nem. Fruzszi és Bori biztosan nem. Bori énekel az Angelica Leánykarban, nagyon élvezetes koncertjeik vannak. Fruzszi az ELTE-re jár spanyol–norvég szakra. Őt a vendéglátás is érdekli, most éppen egy kávézóban dolgozik sul mellett. Nem tudom, mi lesz belőle, szerintem még ő sem. Marci sportol, szeret kosarazni, járunk együtt korcsolyázni is, és tanulja a zsonglörkdést.

Azokat a sportokat sikerült vele megszerettetnem, amelyek nekem fontosak, és amelyeket én is űzök.

Amúgy is sokat mozogsz?

Most is biciklivel érkeztél...

Igen, van, hogy rollerrel megyek, van, hogy bringával. A városban sokkal könnyebb így közlekedni. Szoktam vezetni is, de a városban csak akkor, ha muszáj. Volt egy 16 éves autóm, de az egész család mondogatta már, hogy cseréljem le, úgy-hogy vettünk egy fiatalabbat. Mi nagyon szeretünk kirándulni, oda például kocsival megyünk.

Ilyenkor a gyerekek is mennek veletek?

A kisebb kirándulásokra nem, de a hosszabb utakra mindig jönnek velünk. Nyaranta Görögországba, télen pedig általában a tengerentúlra, idén is tervezek egy hosszabb utazást.

Muszáj megkérdezni, mert mindenki ezzel nyaggat, amióta kiderült, hogy interjút készítek veled: lesz a Válogatásnak folytatása?

Sajnos nem. De van egy terv, aminek köszönhetően várhatóan láthatnak majd még az RTL Klubon a nézők.

metszéspont

RETRÓ ÉS KORTÁRS egy helyen

A fennállásának kilencedik évébe lépő, Highlights of Hungary díjas Hadik Irodalmi Szalon (HISZ) már több évadával bebizonyította, hogy a 21. században is van igény az olvasásra, a minőségi kulturális programokra. A sokszínűség, a frissesség és a tudás jegyében idén is népszerű és neves szakértőkkel, fellépőkkel várja az érdeklődőket a HISZ ötletgazdája, Juhász Anna irodalmár és Bonta Gáspár építész. A két újbudai lakos már száz estet szervezett, több ezer látogatót csalogatva be a szalonba.

Február 20-án Hartay Csaba író, költő, valamint Poós Zoltán író lesz Oltai Kata művészettörténész és Juhász Anna beszélgetőpartnere. A két szerző új könyve A múlt hosszúza nyúlt / Rajongód vagyok, Rock & Roll Áruház címmel jelent meg, ennek kapcsán mesélnek majd arról, milyenek voltak az 1970-es, '80-as, '90-es évek, mi számított akkor trendinek; mit lehetett enni, olvasni, viselni, melyek voltak a népszerű szórakozóhelyek, kik voltak a felkapott előadók. A felolvasással meglevenednek a történetek, és a közönség egy zenés utazáson is részt vehet az Ivan & The Parazollal.

Március 20-án, a Fény a magasból esten Borbély Szilárdról, az öt esztendeje elhunyt József Attila-

IDÉN IS A SOKSZÍNŰSÉG, A FRISSESSÉG ÉS A TUDÁS JEGYÉBEN SZERVEZETT KULTURÁLIS PROGRAMOKKAL VÁRJÁ AZ ÉRDEKLŐDŐKET A HADIK IRODALMI SZALON.

díjas költőről, íróról, irodalomtörténészről lesz szó. A Debreceni Egyetem oktatóját és munkásságát a kortársak mellett a legfiatalabb írógeneráció is felidézi.

Április 17-én lesz a többszörös Fonogram-díjas, Artisjus előadói díjas, Liszt Ferenc-díjas Szalóki Ági estje. Az előadóművész-dalszerző mesél majd kedvenc sorsfordító könyveiről, életének legemlékezetesebb pillanatairól, és felcsendülnek egyebek közt Edith Piaf és Karádi Katalin dalai is.

Május 22-én, a Két karodban esten a 110 éve született Radnóti Miklósról emlékezik a Hadik Irodalmi Szalon. A szervezők fiatal alkotókat kértek fel, hogy a ma szemüvegén át reflektáljanak a 20. század egyik legjelentősebb magyar költőjének életművére. Az esten feleségéről, Gyarmati Fanniról és naplójáról is szó lesz.

Június 19-én, a Generációk estjével zárul a szalon. A HISZ kedvenc saját sorozatában alkotó apák, anyák és gyermekeik mutatkoznak be közvetlen, személyes beszélgetés során. A fellépők a hagyományoknak megfelelően ezúttal is különleges produkcióval készülnek.

TÓTH KATA

Fotó: facebook.com/HadikIrodalmiSzalon

Szárnyas idő, ANGYAL ÉS GYERTYA

Drégely László (1932. Pécs – 1990. Budapest) Balázs Béla-díjas érdemes művész több évtizedig dolgozott a Magyar Televízió díszlettervezőjeként, emellett számos színházi produkció, illetve film díszlete fűződik a nevéhez. A budapesti Iparművészeti Főiskola növendéke volt 1951–53-ban, ahol díszlettervezést tanult, többek között Oláh Gusztáv, a festők közül pedig Bálint Endre és Gadányi Jenő volt a mestere. A művészi pályán éppen elinduló Drégely László meghatározó élménye volt a fiatalon elhunyt Vajda Lajos (1908–1941) hagyatékának rendezése, amelyre az özvegy, Vajda Júlia kérte fel.

A sokszínű, látványos tervezői alkotásokkal párhuzamosan állandóan festett, 1957 óta vett részt kiállításokon. Halála után özvegye, a szintén Balázs Béla-díjas Witz Éva jelmeztervező szervezte Drégely László emlékkiállításait. Witz Éva 2012-ben bekövetkezett halála óta Gécziné Andrási Anna, a család régi barátja gondozza a gazdag hagyatékot, és szervezi a tárlatokat.

– Drégely László folyamatosan elszakadva a színpadi világtól egy új, jellegzetes szimbólumokból

DRÉGELY LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ, DÍSZLETTERVEZŐ MUNKÁSSÁGÁT AZ ÁLLANDÓ KÍSÉRLETEZÉS, A HATÁROK FESZEGETÉSE JELLEMEZTE. AZ EGYÉNI SZIMBÓLUMRENDSZERREL, SOKFÉLE ANYAGGAL ALKOTÓ MŰVÉSZ DUM SPIRO, SPERO (MIG ÉLEK, REMÉLEK) CÍMŰ ÉLETMŰ-KIÁLLÍTÁSA FEBRUÁR 13-ÁN NYÍLIK A B32 GALÉRIÁBAN.

álló festőművészeti világot teremtett magának. Reneszánsz ember volt, a művészet szinte minden ágát kipróbálta: a táblaképfestés mellett sokszorosítható és egyedi grafikákat is készített többféle eljárással, pici mozdulattervektől kezdve női aktig mindent festett. Képrendszerének fókuszában a tér és az idő alapvető küzdelme, a valóság és az álom univerzumai, a férfi és a nő ellentéte és egysége fogalmazódik meg. Mindenféle anyagot felhasznált: a gipszkartontól kezdve a hullámpapírig, a zománcból az alumíniumig. Készített kollázsokat, grafikai elemekkel díszített szobrokat,

metszéspont

de gyakran tervezett fotómontázsokat is. Eredeti szakmájának köszönhetően jól ismerte az anyagokat: a vászon, a kő, a fa, a papír, az agyag, a kréta vagy az olajfesték, mind-mind megtalálható művészetében – hangsúlyozta Gécziné Andrási Anna.

Drégely László műterme egyben műhely is volt, ahol sokféle gépet tartott és használt: csiszolószerszámok, vágőeszközök, fűrőgépek vették körbe. Bár gyermekkorától állandó betegséggel küszködött, ez mégsem akadályozta a munkában, inkább alkotásra ösztönözte. Nem véletlen, hogy számos képén látható az egyik legfontosabb szimbóluma, a szárnyas idő: úgy érezte, versenyt fut az idővel, ezért minden pillanatot ki kell használnia.

A sokoldalú művész munkásságának egyik jellegzetessége az alumínium mint képzőművészeti anyag felfedezése. – Számos képet festett alumíniumlemezeire, amivel egy teljesen eredeti, kritikusai szerint korszakalkotó módszert hozott a festészetbe. – mondta a hagyaték gondozója. Az alumíniumképeket nem lehet sokszorosítani, ezek az alkotások a klasszikus táblaképfestészet változatainak is tekinthetők. A székesfehérvári alumíniumipari vállalatától rengeteg méteres puha lemezt kapott, amelyekbe hol belerajzolta, hol belevéste az alakokat, majd végül hideg zománcal kifestette őket. Konstruktív szürrealista művész volt, aki montázszerű szerkesztéssel ötvözte a festészeti tradíciókat

az avantgárd formanyelvével. Képei megtalálhatók több magyar és külföldi magángyűjteményben, valamint múzeumban, munkássága olyan országokba jutott el, mint Kanada, Hollandia, Franciaország, USA, Németország, Ausztria, Horvátország, Szerbia, Lengyelország, Olaszország, Nagy-Britannia, Svájc.

A B32 Galéria és Kultúrtérben látható életmű-kiállításon újra megelevenednek Drégely László művészetének jellegzetes szimbólumai: a szárnyas idő, az angyal és a gyertya. Nagy méretű festményektől kezdve a festett szobrokig, illetve az alumíniumképekig szinte minden korszakának alkotásai-ből láthatunk válogatást.

KOVÁCS GABRIELLA

Úgy érzem, LESZ MÉG FOLYTATÁS

Korábbi nyilatkozataidban olvashattuk, hogy grafomán vagy, ám évek óta nem látott napvilágot új Csókolom-dal. Mi az oka?

Több mint tíz esztendeje nem írtam már, és nem született új dalszöveg. Nem érzek inspirációt. Lehet, a szerelemtelenség miatt, az is biztos, hogy kevés zenét hallgatok, vagy pontosabban, nem hallgatok zenét. Az utóbbi pár évben a szüleimmel élek, őket vigyázom. Ebbe nem fér bele a zenehallgatás. Másra használok a fülemet, hogy meghalljam, ha szólnak, ha valamire szükségük van. 24 órás állandó jelenlét az ő gondozásuk. Ha zenét hallgatok, akkor leülök vagy lefekszem hozzá. Nem tudok mást csinálni, minden zavar. A néhány éves leállásnak a Csókolommal, az is oka lehet, hogy nem írok. Ugyan én kezdeményeztem, de nagyon megfontolt és fájdalmas döntés volt. A bizalom nagyon sérülékeny dolog. Az a szakítás akkor véglegesnek tűnt. Nem elhatározás kérdése a nem írás. Azt sem határoztam el, hogy írni fogok. Így alakult, alakul... Úgy érzem, lesz még folytatás.

Mivel telnek most a hétköznapjaid?

Több mint négy esztendeje, mikor az anyukám megbetegedett, hazaköltöztem, azóta

NÉLKÜLE ELKÉPZELHETETLEN AZ ÚJ HULLÁMOS UNDERGROUND ZENEI SZCÉNA. ŐSZINTESÉGE, KESERÉDES SZEMLELETMÓDJÁ, A SZERELEM MINT ÁLLANDÓ KÖZPONTI TÉMA ÁTÜTNEK DALAIN ÉS FOTÓMŰVÉSZETI ALKOTÁSAIN. **UJJ ZSUSZIVAL BÁRSONY-NÉMETH PÉTER BESZÉLTETETT.**

Veszprémben élek a szüleimmel. Háztartást vezetek, szeretek, bevásárolok, elmegyek: körzeti orvos, patika, piac, főzőcske meg ilyenek. Nem nevezném ingerszegény életnek, de másfajta ingerek érnek, mint az előző életemben. Járok Budapestre, próbákra, koncertekre. Ilyenkor találkozom a barátaimmal, ilyenkor megyek moziba, kiállítást nézni. Ez havi egy-két alkalom, de néha olyan sűrű, hogy úgy érzem, hetekig vagyok távol Veszprémtől. Tavaly januárban

Kristóffal (*Darvas Kristóf, Ujj Zsuzsi zenésztársa – a szerk.*) eljutottunk Spanyolországba néhány napra, egy koncert erejéig. Ha Veszprémben lejár a „szolgálatom”, szeretnék visszaköltözni Pestre. Végül is eddigi életem nagyobb részét itt töltöttem. Itt vagyok otthon.

A Csókolom zenekarral mintha többet koncerteznétek mostanában. A közönség rajongása, ereje – gondolom – azért tölt téged, inspirál.

metszéspon

A Csókolommal évi négy-öt koncertünk van, de megesik, hogy közel vannak egymáshoz a dátumok, mert vidékre is megyünk. Talán így soknak tűnhet. Az biztos, hogy a közönség jelentősen meghatározhatja a koncert hangulatát. Egy lelkes, rajongóközönség mindig feldobja a zenészeket.

Téged tartanak az első „nőművésznek”, underground ikon vagy. Hogyan vélekedsz ezekről a címekről?

Annyi talán igaz, hogy az én munkáimmal, az én nevemmel kapcsolatban merült fel Magyarországon először így, hogy „nőművész”, és a gender reprezentáció fogalma. Ikon? Ezek a kijelentések mindig gon-

dolkodóba ejtenek. Az biztos, hogy hízeleg, és a dalaimat, a fotóimat most is büszkén vállalom.

Lesz mostanában kiállításod, vagy tervezel?

Ha igen, hol, mikor?

Én nem tervezek kiállítást. A fotós alkotásaimat sokkal inkább lezárt ügynek tekintem, mint a dalköltői pályafutásomat. Éppen Oltai Kata foglalta ezt össze, az Ujj Zsuzsi: fotós munkák 1985–1991 című könyvében. Ha valahova hívnak vagy valamilyen tematikus tárlatra kérnek képet, akkor adni szoktunk.

Megint a szerelemről – Ujj Zsuzsi és Darvas Kristóf koncertje a B32 Galéria és Kultúrtérben, február 8-án 20 órától. Belépő: 1500 HUF

Mikor Darvas Kristóffal ketten alternatív sanzonesteket adtok, valahogy az az ember érzése, mintha így komfortosabb lenne neked a színpadon, mint egy rock'n'roll zenekarral a hátad mögött. Közelebb áll hozzád most ez a megszólalás?

Az Ujj Zsuzsi–Darvas Kristóf duó akkor alakult, mikor a Csókolom „megszűnt”. Nekem tartalmilag mást jelent a két felállás. Kristóffal sokszor volt az az érzésem, hogy kicsit színházi az egész, mégis gyakran vannak spontán megnyilvánulásaink. Ez a helyszíntől is függ. A duó felállás intimebbé teszi az egészet. Mind a két produkcióban az én dalaim, dalszövegeim képezik a műsort. Nem teljesen ugyanazok a dalok, de vannak átfedések. És valóban, fizikailag is más a kettő. A duóban újabban ülök, és azt lehetne hinni, hogy fizikailag kevésbé megterhelő, mintha végigállnám az egészet. Ebben az ülésben azt is kifejezem, hogy egyenrangú felekként tekintek magunkra. Ettől függetlenül ugyanúgy elfáradok, mintha állnék. A Csókolommal végigálljuk a műsort, és hosszabb is. Másfél-két órás szünet nélkül. Ott lehet mozogni, táncolni is. Ott máson van a hangsúly.

Még mindig a szerelem a legfontosabb az életben/életedben?

Igen, fontosnak tartom. Most a szerelem hiánya az, ami jelen van az életemben. Ez is fontos.

Nem KATASZTRÓFATURIZMUS

Szabó Borbála drámaíró megtörtént eset alapján írta meg a darabot: egy terápia folyamatát meséli el, amelyben a fiatal és ambiciózus pszichiáter (Egger Géza) szerelmi kapcsolatba bonyolódik multiplex személyiségzavarral küzdő páciensével (Kurta Niké). A pszichiáter kliensének kettős sze-

az álmodó, a költő, azonos az álmaiban látott dolgokkal: fákkal, ligettel, kerttel. Úgy éreztük, hogy a versnek, annak üzenetének fontos helye van a mi előadásunkban, ezért lett ez a címe. Az álom ugyanis a cselekmény minden síkján visszatükröződik, a költemény világa, lírája és zeneisége átszövi az egész darabot – meséli Egger Géza.

– A hipnózis, a mélymeditáció nyelve is tele van lírával, költészettel. Úgy látom, a személyiségünk belső világa nagyon is költői hangon szólal meg bennünk – folytatta Balogh Attila rendező. – Számomra az igazán izgalmas kérdés az, hogy miként lehet ezt a lírai világot színházban megmutatni, megérinteni, mennyire lehet a tudatalattihoz szólni egy előadás keretein belül. Maga az eset valójában csupán ürügy arra, hogy valami mélyebb, személyesebb igazságot meséljünk el az emberről, a bennünk élő personákról. Úgy gondolom, a terápiában részt

mélyiségében egyszerre rejtőzik egy depressziós, önsorsrontó ember és egy pezsgő, fiatal, vonzó nő.

Az előadás nem egy betegség, hanem egy szerelmi háromszög komikus és tragikus története – egy nő két személyisége küzd meg egymással a férfiért. A színdarab megírását alapos kutatómunka előzte meg: Szabó Borbála rendszeresen járt szakmai konferenciákra, pszichiáterek, pszichológusok előadásait hallgatta különleges esettanulmányokról, hogy a tapasztalatokat végül beledolgozza új drámájába. Az egyik esetmegbeszélésen Babits Mihály Álom kusza kertjeiről című verse is szóba került, ennek kapcsán az álom működéséről, az álmodó és az álom funkciójáról beszéltek a résztvevők. – Ebben a Babits-versben

vevő nő alapvetően nem beteg. Hiszem, hogy mindannyiunkban rejtőzhet egy lefojtott, titkos figura, amely krízisekben, hétköznapi életünkben bármikor megjelenhet. Több arcunk van és több részünk. A multiplexeknél a personák külön életre kelnek, a hétköznapi emberek esetében ez nincs így, de benne van a lehetőség. Nyitott színházi előadás formájában játsszuk a darabot, vagyis szeretnénk bevonni a nézőt is közös meditációkba, terápiás folyamatokba. Ez egy igazi színházi kísérlet, amely – elkerülve a katasztrófaturizmus veszélyét – arra keresi a választ, mi a viszonyunk önmagunkhoz, az érzéseinkhez, a personáinkhoz.

KOVÁCS GABRIELLA

BALOGH ATTILA ÚJ RENDEZÉSE EGY PSZICHOLÓGIAI ESET RENDHAGYÓ FELDOLGOZÁSA, AMELY AZ EMBERBEN REJLŐ PERSONÁK, FIGURÁK VISZONYÁT, KAPCSOLATÁT KUTATJA. AZ ÁLMOK KUSZA KERTJEIRŐL CÍMŰ ELŐADÁS ÖSBEMUTATÓJA MÁRCIUS 2-ÁN LESZ A B32 GALÉRIA ÉS KULTÚRTÉRBEN.

KELETI nyugalom

PEZSGŐ KULTURÁLIS ÉLET, SZABAD KÖNYVCSERE, FRISS KIÁLLÍTÁS ÉS ISTENI KÁVÉ VÁRJA A KELETBÉ BETÉRŐ VENDÉGEKET. A JELLEGZETES KELETI ÍZEKET KÍNÁLÓ KÖZÖSSÉGI TÉR ÖT ÉV ALATT A BARTÓK BOULEVARD EGYIK MEGHATÁROZÓ ÖSSZMŰVÉSZETI TALÁLKOZÓHELYÉVÉ NÖTTE KI MAGÁT.

A mai kétszintes kávézó helyén az „átkosban” legendás presszó volt, ahova színészek, művészek jártak, gyakran ledér lányok várták a bohém közönséget. A Szonáta Eszpresszó – a korábbi Bartók Eszpresszó és Cukrászda – sok zenei, társasági és kulturális eseménynek adott helyet. Kovács Kriszta színész-énekesnő például állandó előadó volt ott, de rendszeresen szervezett zenei-beszélgetős klubesteket is. A klub meghívott vendégei között lépett fel például Szakcsi Lakatos Béla, Bródy János, Dész László, Török Ádám, Kútvölgyi Erzsébet, Hobó. Gyakori látogató volt Cseh Tamás, és megfordult itt az éjszakában Latinovits Zoltán vagy Závodi János, a Piramis gitáros is. Szombatonként társkereső klub működött a népszerű helyen: „Programok, zene, tánc!” – állt a felhívásban. Sokan találtak itt párt, és persze az egyetemisták is átcsábultak az olcsó sörözközből.

A történethez egy igazi legenda is kapcsolódik, ugyanis gróf Almásy László utazó, Afrika-kutató a mai Bartók Béla út 29. szám alatt élt, egykori lakásában

működteti napjainkban a Dar Al Salam mecsetet a Jótékonyági Béke Alapítvány. A történelmi háttérrel ma már nem sokan tudnak, ám a kultikus presszó helyére lépő Kelet Kávézó és Galéria igyekszik fenntartani a kulturális folytonosságot. A megnyitáskor valódi szenzáció volt a szabad könyvcsere-t kínáló kávézó vonzó, hangulatos belső terével és bisztrókínálatával, amelyben egymás mellett voltak az indonéz ízek és a kiváló magyar kistermelői alapanyagok. – A terv egy olyan kávézó volt, ahol egyszerűen jó lenni – mesélte Tímár Tibor tulajdonos. – Tizennégy évig laktam a kerületben, és bár elsősorban földrajz szakos diplomával rendelkezem, idővel az idegenforgalmi menedzsment szakot is elvégeztem. Sikeresen megpályáztuk ezt a helyet, és 2013 óta aktívan jelen vagyunk a Bartók Béla úton gasztronómiai és kulturális értelemben egyaránt. A hatalmas könyv- és újságkínálat mellett megannyi program közül válogathatnak a vendégek. Vannak irodalmi és felolvasóestek, beszélgetések és kiállítások, hiszen nemcsak kávézó, hanem

galéria is a Kelet – hangsúlyozta a ház gazdája.

Tímár Tibor sok helyen élt a világban, sokfelé utazott, a nyitott könyvespolc ötletét ugyancsak egy külföldi túra adta. De a KELET KULT-ot, vagyis a Kelet Kávézó kulturális, művészeti és tudományos klubját is angliai inspirációra hozta létre feleségével, Marczisovszky Annával, aki a minőségi programok szervezője. Úgy gondolták, hogy a friss, újhullámos kávékultúra mellé felépítenek egy olyan programsorozatot, amelyben a tudomány és a kultúra érthető, emberközelí módon mutathatja meg magát.

– Amellett, hogy könyvcserepontként működünk, a könyveken kívül magyar és külföldi magazinokat is lehet nálunk olvasni, valamint a Fiatal Írók Szövetsége (FISZ) által kínált műveket is megvásárolhatják a betérők – emelte ki Tímár Tibor. – Az emeleti galériában rendszeresen szervezünk kortárs kiállításokat, fotótárlatokat, és úgy érzem, a Kelet ma már a Bartók Béla Boulevard szerves része.

KOVÁCS GABRIELLA

Székely Csaba: „10”

Az elmúlt év vége egyik legnagyobb szenzációja Székely Csaba 10 című összművészeti produkciója volt a Radnóti Színházban. A Bánya-trilógiával híressé vált erdélyi drámaíró legújabb alkotását a Tízparancsolat ihlette. Az előadás olyan, mint egy nyilvános koncert, vagy mint egy vizuális elemekkel felturbózott mesehallgatás: telefonnal felvett selfie-k, filmes bejátszások, vallomások szakítják meg a történetet. Vilmányi Benett, Pál András, Martinovics Dorina, Kovács Adél, Márfi Márk, Sodró Eliza, Lovas Rozi, László Zsolt, Schneider Zoltán és Tóth Ildikó

tíz nézőpontból mesél el egyetlen lazán szétágazó személyes drámai folyamatot, amelyből lassan kiderülnek az egymáshoz fűződő viszonyok, és az, hogy a bibliai parancsolatok betartását ki hogyan bukta el. Kérdés, vajon mindenki bűnös-e, aki bűnt követ el. Székely Csaba a drámai szituációkat a rá jellemző groteszk humorral, tragikus és abszurd helyzetekkel teszi igazán izgalmassá.

PÁTKAI ROZINA – Taladim

Az énekesnő, dalszerző, képzőművész bossa novát játszó zenekarával vált ismertté, a dzsessztrió hangzását a brazil dallamvilág, illetve az ének és a trombita összjátéka tette különlegessé. Pátkai Rozina

korábbi és mostani munkáiban gyakran improvizál, szakítva a zárt formákkal: a modern zenei elemeket spontán hangulatokkal, ötletekkel színesíti lemezein és színpadi előadásaiban egyaránt. 2016-ban elindította Minka nevű projektjét, amelyben elektronikus zenei kísérettel dolgozta fel klasszikus és kortárs költők verseit. A Taladim címet viselő harmadik albuma ezt a hagyományt folytatva akusztikus quintet formációban mutatja be Verlaine, Pilinszky, Tóth Árpád és még számos ismert író, költő legszebb műveit. Ráadásul az új albumon meghallgatható Pátkai Rozina A Dal 2019 harmincas mezőnyébe bejutott száma, a Frida is, melynek szövegét a József Attila-díjas Bán Zsófia írta.

Iparterv 50+ LUDWIG MÚZEUM

A '60-as évek Aczél György-féle, a három T-vel jellemzett kultúrpolitikájában (tiltott, túrt, támogatott) sokféle képzőművészeti mozgalom tűnt fel. Ilyen volt a neoavantgarde Iparterv-csoport is, amely meghatározó alapot jelentett a későbbi művész generációknak. Két kiállítás kapcsolódott az „ipartervesekhez”, akik között olyan, később nemzetközi hírnevet szerző művészek voltak, mint Bak Imre, Keserű Ilona, Nádler István. Az első 1968-ban rendezték 11 résztvevő munkáiból az Iparterv építésziroda Deák Ferenc utcai irodaházában, a másikat 1969-ben – ehhez még négyen csatlakoztak –, ám csak pár

napig volt látható, mert a Képző- és Iparművészeti Lektorátus betiltotta. Pop-art, op-art, absztrakt expresszionista, hiperrealista, monokrom és geometrikus képeket mutattak be, vagyis nagyon különböző műveket. Az „Iparterv” azonban nem csak a két tárlatról szólt, hanem arról a szellemi közegről is, amelyben született. A Ludwig Múzeum kiállítása az Iparterv-jelenség előzményeit és hatását igyekszik közelebb hozni a közönséghez.

„AZ IMPROVIZÁCIÓ” – RÚZSA MAGDI és Balázs János estje

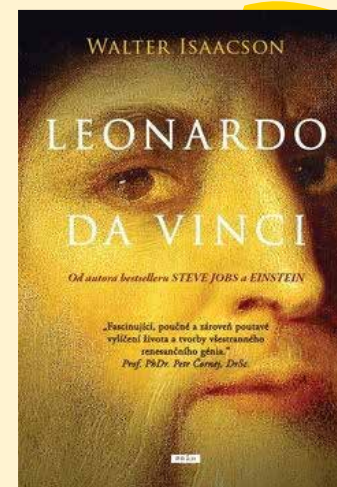
Rúza Magdolna 2006-ban a Megasztár 3 győzteseként vált egy csapásra ismertté Magyarországon és a határon túl. Az Artisjus-díjas és kétszeres

Fonogram-díjas „magyar Janis Joplin” pályája azóta is töretlenül ível felfelé, a többszörös arany- és platinalemezes énekesnő az évek során számos zenei stílusban próbálta ki magát. A MOMkult színháztermében február 20-án rendhagyó koncerttel lepi meg rajongóit. A Cziffra Fesztivál 2019 részeként Balázs János Liszt Ferenc-díjas zongoraművésszel lép fel, Bartók, Kodály, Liszt és Brahms dalai mellett népdalokat, zongoraátiratokat hallhatunk majd produkciójukban. Rúza Magdi először áll pódiumra komolyzenei fesztiválon – amelyről a 43. oldalon írunk részletesebben –, és bár eddig sem állt messze tőle a népdalok világa, a népzenei és műzenei műfajok egyedi fúziójával új szintre emeli előadó-művészetét.

A zseni közelről

Leonardóról sok minden tudható: például, hogy az ő műve a világ talán leghíresebb két képe, az Utolsó vacsora és a Mona Lisa. A reneszánsz művész azonban nemcsak festőnek, de egyebek közt mérnöknek, feltalálónak is kiváló volt. Nevéhez fűződik többek között a bifokális szemüveg, néhány hangszer, az égési terméket nem hagyó kályha, valamint a Golf-áramlat első térképeinek megrajzolása is. Walter Isaacson hatalmas munkája, a Leonardo da Vinci – amely Falcsik Mari fordításában a Helikon Kiadó gondozásában jelent meg – közel hozza az olvasóhoz a zsenit, aki hivatalos iskolázottság nélkül teremtette meg saját univerzumát. A könyv

Leonardo gazdagon illusztrált jegyzetfüzeteinek segítségével mutatja be a polihisztor életét, tudományos gondolkodását és bámulatos technikáját.

Vihar előtt

Hollywood legjobb férfi felsőteste – ez volt sokáig Matthew McConaughey védjegye. Az idén 50. életévét betöltő színész számos felejthető romantikus

komédiában lett világsztár, majd 2013-ban és az azt követő esztendőben hirtelen megváltoztatta jól bevált szépfiús karakterét. A Wall Street farkasa, a Csillagok között és a Mielőtt meghaltam című filmek igazi szakmai sikert hoztak neki; az utóbbi főszerepéért Golden Globe-ot és Oscar-díjat is kapott. Sokan persze a kultikussá vált A törvény nevében (True Detective) című sorozatból ismerték meg a nevét. A Vihar előtt című erotikus thrillerben újabb sötét karaktert alakít. Anne Hathaway játssza a filmben a karib-tengeri turistákat kiszolgáló halász-hajós, Dill (McConaughey) volt feleségét, aki különös ajánlatával felborítja a férfi életét. Nem könnyű megjósolni, mit kezd Dill a nő által felkínált gyilkos deállal, de az biztos, hogy a feszültség a végsőig fokozódik.

AZ ANYAG varázsa

JERMAKOV KATALIN ÉKSZERSO-
ROZATAIBAN EGYMÁS MELLÉ ÉS
EGYMÁSBA FESZÜLŐ ANYAGOKAT,
ILLETVE FORMÁKAT MINTÁZ MEG.
A LÁGY ÉS A KEMÉNY ANYAGOK,
A HOMORÚ ÉS A DOMBORÚ
FELÜLETEK EGYENRAGÚAK ÉS
KIEGYENSÚLYOZZÁK EGYMÁST.
A FEBRUÁR 14-ÉN NYÍLÓ
FEKETÉN-FEHÉREN CÍMŰ KIÁLLÍTÁ-
SÁN ÉLETMŰVÉNEK MEGHATÁROZÓ
DARABJAI LÁTHATÓK.

**A tárlaton pályájának
különböző állomásain készült
ékszereit láthatja a néző.
Hogyan épülnek egymásba az
egy-életrészek munkái?**

A pályakezdésem nagyon sze-
rencsésen alakult. Kezdetben
zenélni tanultam, egyértelmű-
nek tűnt a folytatás, ám a rajz-
tanárom javasolt egy másik
lehetőséget, amelybe azonnal
beleszerettem, így a kisképző
ötvös szakára felvételiztem.
Mindig is vonzottak azok a tevé-
kenységek, ahol az eredményért
keményen meg kell dolgozni.
Tetszett, hogy a látszólag
rideg fémek kezelhetővé
válnak, az anyag varázsa első
pillanattól magával ragadott.
Tizenhét évesen láttam egy
portréfilmet egy Finnországból
élő szobrászművészről, aki
a tengerparton talált termé-
szeti formákból ékszereket
tervez. Ezeket aztán elkészítik,
a cél az, hogy a finn természet

inspirálta ékszerek mint
apró műtárgyak jussanak el
az emberekhez. Úgy gondoltam,
ha így él egy ékszertervező, én
biztosan az szeretnék lenni.
Aztán – már az Iparművészeti
Főiskola idején – eltölthettem
egy fél évet Finnországban,
ahol találkozhattam az említett
tervezővel, és megnézhettem
a Lapponia ékszergyárban zajló
munkát. Nem mellékesen itt
kaptam az első ébenfát, ami
a következő húsz esztendőben
ékszereim meghatározó
alapanyaga lett.

**A régmúlt üzeneteit hordozó
tárgyai vagy a reneszánsz
hagyományokat idéző,
egymásba csúszatható
ikergyűrűk a legjellegzetesebb
művei. Mit kell róluk tudni?**

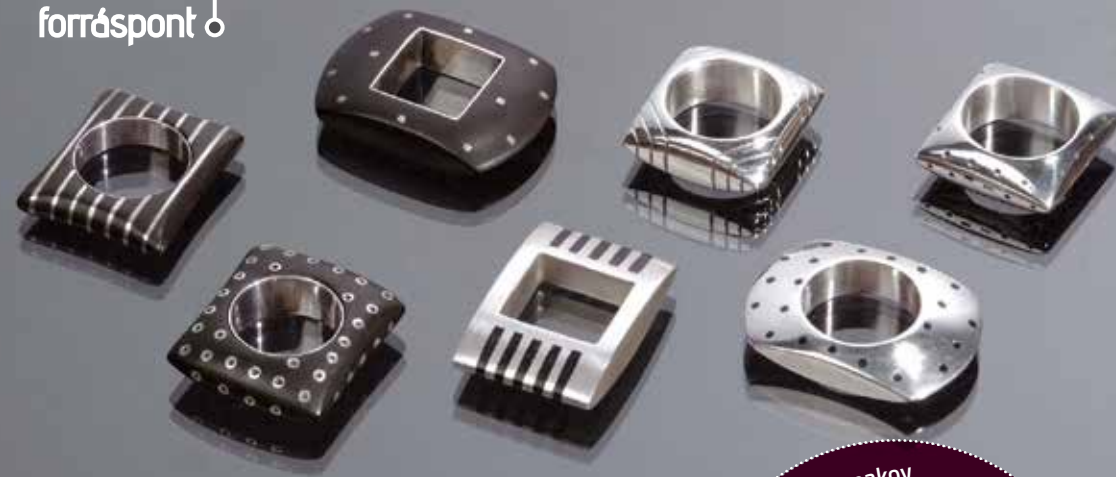
Egy főiskolai feladat kapcsán
kezdtam kutatni különböző
korok jegygyűrűtípusait,
házassági szertartásait. Ekkor
találtam rá a reneszánsz, kora
barokk kor összetartozást
kifejező ikergyűrűire, melyek
két egymásba fűzött karikából
állnak, de úgy simulnak
egymásba, hogy egynek tűnnek.
Hosszú időn át olyan ékszereket
terveztem, amelyek két ember

kapcsolatát képesek kifejezni.
A férfi-nő, négyzet és kör,
fekete-fehér, ébenfa-ezüst
típus sok-sok ember kedvelt
jegygyűrűje lett azóta. Egy idő
után a sorozatot olyan ékszerek
folytatták, amelyek nem
kapcsolódnak közvetlenül egy-
másba, mégis összetartoznak:
formában, színben, mintázatban
illeszkednek. Kíváncsi voltam,
vajon a tárgyak között létrejövő
vonzás nagyobb távolságban is
fennáll-e. Rengeteg olyan tör-
ténetet tudnék mesélni, amikor
az ékszereim hoztak össze évek
óta eltávolodott barátokat, akik
egy óra különbséggel vették
meg ugyanazon gyűrűpár két
felét, vagy olyan embereket,
akik azért kezdtek beszélgetni,
mert a pár összetartozó
darabjait viselték.

**A legősibb elemeket
alkalmazza: vertikális
és horizontális vonalak,
kör, négyzet, ébenfa, ezüst.
Miért ezek érdeklik?**

Általános érvényű formákat
használok, gyakran különböző
kultúrák közös gyökereit. Fontos
célom, hogy kommunikáljak,
minden ékszerem mögött erős
gondolati tartalom van. Az ékszer

forráspont

Jermakov
Katalin 2001-ben
formatervezési nívódíjat,
2009-ben Ferenczy Noémi-díjat
kapott. Alkotásait az Iparművészeti
Múzeum és a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai
Művészeti Múzeum őrzi. Tanított
az Iparművészeti Egyetemen, je-
lenleg a Budapesti Metropolitan
Egyetem szakvezetője.

műfajánál fogva alkalmas
tömör, személyes mondanivaló
kifejezésére. Minden korszakban
meghatározott szimbólumrend-
szert használt, az égitestekkel
párhuzamba állított körformák,
az ősi geometriai elemek,
a mintázatok, a díszítések,
a befoglalt kövek jelentéstartal-
ma mindenki számára olvasható
volt. Meggyőződésem, hogy ez
ma is működik, de egyre kevésbé
tudatosan. Persze a fogyasztói
társadalom mindent megtesz ez
ellen, hiszen az egyes tárgyakhoz
való túlzott kötődés nem teszi
lehetővé, hogy újat és újat
vásároljunk. Mégis úgy érzem,
ismét egyre többen vágynak
arra, hogy szerethető, stabilitást
és harmóniát sugárzó tárgyakkal
vegyék körül magukat.

**A neves műgyűjtő, Spengler
Katalin egymásnak
felelgető tárgyaknak hívja
műveit. Hogyan felelgetnek
egymásnak a B32 Galériában?**

Miután minden tárgyamban
lévő gondolat a következőben
folytatódik, a formák logikusan
követik egymást, így szinte
minden új darab kapcsolható
az előzőhöz. Megjelennek új
anyagok, a piros korall, a toll,
alkalmanként selyemzsinór.
Feltűnnek újfajta foglalatok,
de minden a meghatározott
arányrendben, a korábbiak
folytatásaként.

**A vezetése alatt működő
Mana Ékszerstúdió fő célja,
hogy elérhetővé tegye
az ékszerészet legújabb
törekvéseit. Hogyan látja,
mit tudnak ma az emberek
a kortárs ékszerekről?**

Az utóbbi harminc évben
tevékenyen részt vettem abban,
hogy az ékszer mint önálló mű-
vészeti műfaj Magyarországon
is létrejöjjön. A Péter Vladimír
nével fémjelzett Budapesti
Iskola első generációs tagja-
ként dolgoztam azért, hogy

megszülessen az a közönség,
amelyik a dekorációs szerepen
túl mást is keres az ékszerekben.
Létrejötték galériák, kialakult
a gyűjtőréteg, manapság már
nagyszabású kortárs ékszerkol-
lekciók vannak Magyarországon.
Az utóbbi esztendőben új
fórumok és új szereplők jelentek
meg a szakmában, nagyon
fontos, hogy mi is alkalmazkod-
junk, bármennyire is maradandó
értékeket próbálunk közvetíteni
egy folyamatos változásokat
generáló világban. Nagy szükség
van az olyan rendezvényekre,
mint az Ékszerek Éjszakája
programsorozat vagy a dizájn-
vásárok, ahol lehetőség adódik
együttműködésre, a közönség és a művészek
találkozására. KOVÁCS GABRIELLA

Káosz

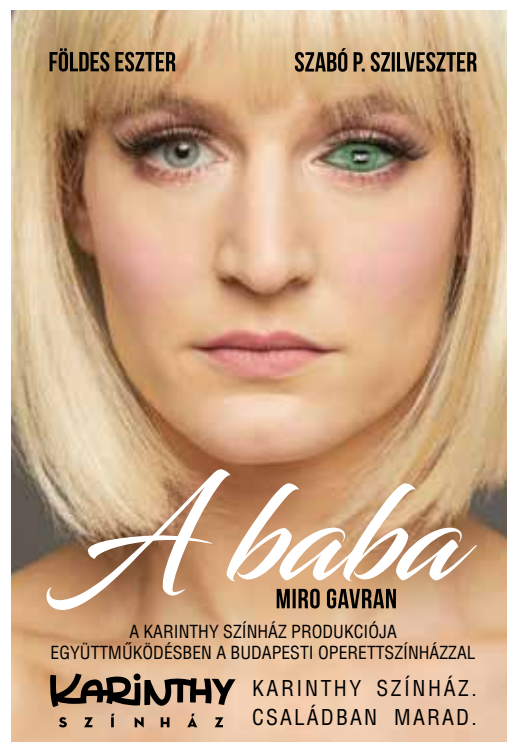
Helyszín: Karinthy Színház

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 130.

Tel.: 203-8994, www.karinthyszinhaz.hu

Sofia, a tanár, Emmi, az újságíró és Júlia, a terapeuta időről időre kávéházban találkoznak, hogy megbeszéljék életük legfontosabb eseményeit. Amikor a gondok túlzottan rájuk nehezednek, megpróbálnak rájönni, mi az oka és következménye krízisüknek. A finn Mika Myllyaho drámájának harmincas szereplőit nemcsak kávézókban látjuk, hanem utcán, iskolában, hajókiránduláson, orvosi váróban is, sőt, rendőrségi fogdában, ahova egy átmulatott éjszaka után zárják be őket. A darab minden figuráját a három főszereplő alakítja. Rendező: Horgas Ádám
Szereplők: Botos Éva, Bozó Andrea, Szávai Viktória

KARINTHY
SZÍNHÁZ

NŐK a Hadikban

Helyszín: Hadik Kávéház

Cím: 1111 Budapest, Bartók Béla út 36.

Tel.: 279-0920, www.hadik.eu

Február 9-én három írónő lesz a Hadik Brunch vendége. Csepelyi Adrienn és Donáth Mirjam a legjobb első próza-köteteseinek járó Margó-díj tíz jelöltje között volt 2018-ban, Mécs Anna, a Gyerekzár című novelláskötet szerzője pedig meg is nyerte azt. Hármójukat faggatják az első könyv születéséről, női témákról, a nők helyzetéről az irodalomban. Február 20-án a Hadik Irodalmi Szalonban Olta Kata, Hartay Csaba, Poós Zoltán és az Ivan & The Parazol invitálja zenés utazásra a közönséget, azt kutatva, hogy milyenek voltak a '70-es, '80-as, '90-es évek.

Újbudai Babszem TÁNCEGYÜTTES

babszeminfo@gmail.com

www.facebook.com/ujbudaiababszem

Az Újbudai Babszem Táncegyüttes 2019-ben is szeretettel várja a gyerekeket a Fonó Budai Zeneházban és a Szent Imre Gimnáziumban tartott néptáncfoglalkozásokra. **Harmatocskák csoport:** 3 éves kortól kedden és csütörtökön 16–17 óráig. **Kéknefelejcs csoport:** 7 éves kortól kedden és csütörtökön 17–18 óráig. **Berkenye csoport:** 10 éves kortól kedden és szerdán 18–19 óráig. **Kisgarabonciás csoport:** 11 éves kortól hétfőn és szerdán 16.30–18 óráig. **Garabonciás csoport:** 14 éves kortól hétfőn és szerdán 18–20 óráig. A szülőknek havonta családi táncbátort tartanak. Bővebb információ a 06/20/823-2843-as telefonszámon.

2019-BEN IS vár az A38

Helyszín: A38 Hajó

Cím: Petőfi híd budai hídfő

Tel.: 464-3940, www.a38.hu

A finom hangoktól a legvadabbakig – tucatnyi stílust kínál az A38 Hajó év elején, nemzetközi legendáktól hazai ikonokig találunk programokat a horgonyzó kulturális központban. A stoner rock rajongóinak John Garcíát, a Kyuss alapítótagját; a céltudatos hiphop követőinek Neneh Cherryt ajánljuk, de rajtuk kívül is számos okunk van arra, hogy februárban is célba vegyük a hajót – például az izlandi dreampopot játszó Vök, a német kortárs zongorista, Martin Kohlstedt, a KFT-farsang és még vagy húsz másik koncert.

Nem alszik téli álmod az FMH

Helyszín: TEMI Fővárosi Művelődési Háza

Cím: 1119 Budapest, Fehérvári út 47.

Tel.: 203-3868, www.fmhnet.hu

A szokott gazdag kínálattal indítja az esztendőt az FMH. Az élő zenés koncertek mellett lesz kéthetente vasútmodellbörze, folytatódna a táncházak, klubfoglalkozások. Az FMH is részt vesz a Kultúrházak Éjjel-nappal sorozatban: február 15–17. között lesz koncert, táncház, farsangi bál, és Boribon cicája is ellátogat a házba. Február 16-án a Csoóri Sándor Alap támogatásával rendezik meg a Sárköz viselet- és gyöngygyűjtő szakmai napot, amelyre egyaránt várnak gyöngyfüzőket, viseletkészítőket és érdeklődőket. A részvétel díjtalan, de regisztrációhoz kötött. Jelentkezési határidő: 2019. február 8.

BMK

Helyszín: Budapesti Művelődési Központ

Cím: 1110 Budapest, Etele út 55.

Tel.: 371-2760, www.bmknet.hu

Február 7–28. BMK Galéria VMH – 2018. fotópályázat kiállítása. **Február 9. 10.00**

„Itt a farsang, áll a bál!” **Február 11. 17.00**

Vert és varrott csipkekészítő-tanfolyam.

Február 12. 18.00 Pompei – előadás.

Február 19. 10.00 BAAS képzőművészeti alkotókör. **Február 20. 18.00** Oskar Kokoschka – előadás. **Február 22. 18.00** Filmklub: A Viszkis – Életrajzok. **Február 23. 10.00** Mesefilmklub: Bűbáj herceg és a nagy varázslat. **Február 23. 11.00** Brumi és a téli álom – zenés bábjáték.

Február 26. 18.00 Színpompá, mítoszok, örök-kévalóság – dr. Kapitánffy Krisztina előadása.

Március 2. 10.00 „A lányok, a lányok...” – nőnap ajándékkészítés. Figyelem, ismét AMIK rövidfilm-pályázat! Részletek a bmknet.hu honlapon.

 Manual Hungary Kft.
Hivatalos Konica Minolta márkakereskedés és márkaszerviz

www.szinesfenymasolok.hu

- > Bérbeadás, eladás, márkaszerviz
- > Költségelemzés
- > Üzemeltetés

Újbudai cégek részére 10% kedvezményt biztosítunk!

iroda@manualhungary.hu

MAGDUSKA csigaháza

A „SZERELMES” SZABÓ MAGDÁRÓL SOKÁIG CSAK REGÉNYEINEK ÉLETRAJZI ELEMEI, A FÉRJÉRŐL SZÓLÓ KÖNYVE, ILLETVE VERSEI ALAPJÁN ALKOTHATTUNK KÉPET. EGY NEMRÉG ELŐKERÜLT KÉZIRATBÓL SZERKESZTETT KISREGÉNYE, A CSIGAHÁZ AZONBAN TÖBBET ELÁRUL ARRÓL, MIT GONDOLT AZ ÍRÓNŐ A SZERELEMRŐL ÉS A HÁBORÚ FELÉ TARTÓ VILÁGRÓL.

Irodalomtörténeti szenzáció volt, amikor tavaly nyáron előkerült Szabó Magda korai kézírata. A Csigaház című kisregény az olvasóközönség körében is nagy sikert aratott, két okból is. Egyrészt a felfedezés mikéntje és eredménye, másrészt a mű tematikája okozott meglepetést a szakértőknek és a rajongóknak egyaránt.

„A sokak által Magduskaként emlegetett Szabó Magda műveit gondozó Jaffa Kiadó az írónő keresztfiánál, az irodalmi hagyatékok tulajdonosánál, Tasi Gézánál bukkant rá a kincsré” – mesélte Jolsvai Júlia szerkesztő a kisregényt bemutató beszélgetésen a Hadik Irodalmi Szalonban. Tavaly nyáron közösen kerestek fényképeket a karácsonykor megjelent Szabó Magda-albumhoz, eközben találtak egy fehér dossziét, amely két kis füzetet rejtett, rajta a felirat: „Csigaház, 1944, SZ.M.”. A szerkesztőt és a rokont egyaránt meglepte a szöveg, hiszen mindenki úgy tudta, a költőként induló Szabó Magda csak az '50-es évek végén jelentkezett prózai művekkel. A Csigaházból azonban kiderült: Magduska már az 1940-es években is próbálkozott regényírással.

A kisregény feltűnése számos kérdést vetett fel, például, hogy miért maradhatott fent ilyen sokáig kiadatlanul. Szabó Magda

ugyanis közismerten nagyon tudatosan kezelte a műveit. Kizárólag azt tartotta meg, amellyel célja volt: csiszolgatni akarta, esetleg kiadni. A többi kéziratát megsemmisítette. Jolsvai Júlia szerint a Csigaházat azért tartotta meg, mert a cselekmény 1939-ben játszódik, nagyrészt Bécsben, és van benne egy erős németellenes szál. Magyarország német megszállása idején, 1944-ben ilyen könyvet aligha lehetett kiadni. Szabó Magda azért kímélhette meg a Csigaházat, mert sejthette, hogy később, netán a halála után „ebből még lehet valami”. A most megjelent első kiadás azért is különleges, mert a kötetet pár oldalnyi faksimilével illusztrálták, a kézzel írt szövegen jól látni, szerzője hogyan javígtatta, milyen sokat foglalkozott vele.

Jolsvai Júlia és beszélgetőpartnere, a Hadik Irodalmi Szalon ötletgazdája egyaránt úgy vélte, hogy a szöveg korai mivolta ellenére kiforrott. Juhász Anna, a tavalyi Szabó Magda-év irodalmi nagykövete azt is elmondta, hogy az írónő már korábban is írt verseket és könyvismertetőket a debreceni Dóczy Leánynevelő Intézet iskolaújságjába.

A Csigaházban megjelennek életrajzi elemek is: amikor Szabó Magda 18 esztendősen elvégezte a középiskolát, három irodalmi

pályázatot is megnyert, majd kiment Bécsbe, ahogy a kisregény főhőse, Júlia. Azt, hogy ő is szerelemben esett-e Bécsben, nem tudjuk; Júlia mindenesetre egy négyszög közepén számos szemszögből látja és átlátja az érzelmi mozgatórugókat. Ezek elől menekül el. A metaforikus cím egy panziót takar, Júlia azért költözik ide otthonából, mert rajtakapja apjának feleségét egy másik férfival, akibe ő maga is szerelmes.

A regényben kirajzolódó, Szabó Magdára oly jellemző lélektani gondolatmenet a ki nem mondott problémákra és egymás mellett elhaladó életek megoldatlan konfliktusaira fókuszál. A karakterek néhány mondattal leírhatók, az érzelmek viszont mélyek. Megjelenik a nagybetűs szerelem, a hangzatos romantika utáni vágy, a kiábrándult mindennapok világa, a naivitás, a szexualitás és a félelem is. Utóbbi az 1938-as Anschluss, a közelgő második világháborútól való rettegetés és gyanakvás árnyalataiban.

A Csigaház sok szempontból új fejezetet nyit az irodalomtörténet Szabó Magda-kutatásaiban. Az olvasóknak pedig lehetőségük van, hogy felülírják, újrafogalmazza eddigi véleményüket az írónőről, rajongásuk továbbmélyüljön.

LÓTH KATA

Fotó: fortepan.hu

Szabó Magda

„Magduska”, azaz Szabó Magda 1917-ben született Debrecenben. Szülővárosában érettségizett, ott szerzett latin–magyar szakos tanári és bölcsészdoktori diplomát, majd tanítani kezdett. Első verseskötete, a Bárány 1947-ben jelent meg. Ugyanebben az évben kötött házasságot Szobotka Tibor íróval, akinek az alakját később a Megmaradt Szobotkának című könyvében örökölte meg. 1949-ben kapta meg a Baumgarten-díjat, de még aznap vissza is vonták tőle, és állásából is elbocsátották. 1958-ig nem publikálhatott, akkor azonban az eredetileg költőként induló Szabó Magda regény- és drámaíróként tért vissza, és a Freskó meg Az őz hamar országosan ismertté tette. Több önéletrajzi ihletésű regényt írt, az Ókút, a Régimódi történet és a Für Elise a saját, illetve szülei gyermekkorát, valamint a 20. század elejének Debrecenjét mutatja be. Sok írása foglalkozik női sorsokkal, például a Danaida vagy a Pilátus. Az egyik legtöbbet fordított magyar íróként művei számos országban és nyelven megjelentek. Szabó Magdát 2007. november 19-én, 90 esztendősen, otthonában, olvasás közben érte a halál.

Budán lakni világnézet

Fotó: Wikipedia

ANNAK ELLENÉRE, HOGY EGYIK SEM KÖTELEZŐ ISKOLAI OLVASMÁNY, MÉGIS ERŐSEN AJÁNLOTT KÉZBE VENNİ AZ EGYIK „LEGPOLGÁRIBB ÍRÓ”, MÁRAI SÁNDOR KÖTETEIT. TÖBB TUCAT REGÉNYÉBEN ÉS LÍRÁJÁBAN A NAGYPOLGÁRI LÉT IGASZÁGAIT ÉS IGASZÁGTALANSÁGAIT TÁRJÁ AZ OLVASÓ ELÉ, RENDKÍVÜL EMBERI MÓDON. HŰSÉG, SZERELEM, POLITIKA: A MÁRAI-HAGYATÉK MARGÓJÁRA.

Az 1900-ban Kassán, márai Grosschmid Sándor néven született író családi háttérének köszönhetően már fiatalon magába szívta a magyar nagypolgárság értékeit és kultúráját, hamar világpolgár lett belőle: sokat utazott, olvasott, tájékozódott. Ezekből és saját élményeiből merítette írásainak témáját, amelyekben az általános emberi érzéseken túl – szerelem, barátság, hűség – komolyan foglalkozott a világpolitika és a hazaszeretet kérdéseivel is.

Első verseskötete még egyetemista korában, Emlékkönyv címmel jelent meg, amellyel későbbi szomszédja, Kosztolányi Dezső figyelmét is felkeltette. Legtermékenyebb írói korszaka 1930 és 1942 közé tehető: ekkor jelent meg legmaradandóbb műve, az Egy polgár vallomása első része, az Eszter hagyatéka, Az igazi vagy A gyertyák csonkig égnék is.

Márai Sándor nemcsak íróként, hanem újság-íróként is rendszeresen publikált a Nyugatban, a Pesti Hírlapban, a Kassai Naplóban és a Frankfurter Zeitungban. A II. világháborút követő kezdeti bizakodás után úgy döntött, hogy feleségével és fiával emigrációba vonul: Svájc és Olaszország után végül az USA-ban telepedtek le. Mindeközben Magyarországon a kommunista

rezsim meglehetősen kritikával illette, műveit nem adta ki, amire így reagált: „Nyilván elrendelték otthon a kommunisták ezt a koncertet: így bizonyítják, hogy aki elmegy hazulról, elsorvad a honvágytól. Ez részben igaz is; de annak, hogy elmentem hazulról, a kommunisták voltak az okozói. Ha ők nincsenek, ma nincs honvágyam.”

Ez a honvágy, a kitaszítottság és a magány érzése egész további életében végigkísérte, amit az 1956-os események és a családi tragédiák csak továbbtetéztek. Bár az 1980-as években már lehetővé válhatott volna munkáinak hazai kiadása, ő megfogadta, hogy amíg Magyarországon megszálló csapatok tartózkodnak és nem lesz demokratikus választás, addig semminek a kiadásához, illetve előadásához nem járul hozzá. Miután elveszítette nem csupán feleségét, Lolát – aki kalandjai ellenére is egész életében kitartott mellette –, de nevelt fiát, Jánost is, komoly depresszióba zuhant. 1989. január 15-én kézírással írta meg utolsó naplóbejegyzését: „Várom a behívót, nem sürgetem, de nem is halogatom. Itt az ideje.” Végül 1989. február 21-én San Diegóban egy pisztolylövéssel tett pontot életére.

LAPODY-NÉMETH KATALIN

Aki megfordította A VILÁGOT

JANUÁR 27-ÉN VOLT SZÁZ ESZTENDEJE, HOGY ALIG TÖBB, MINT 41 ÉVESEN ELHUNYT ADY ENDRE, A KÖLTŐ, ÍRÓ ÉS POLITIKAI ÚJSÁGÍRÓ, AKI RADIKÁLISAN ÚJAT HOZOTT MAGYARORSZÁGON MINDEN OLYAN MŰFAJBAN, AMELYBEN AKÁR CSAK EGY BETŰT IS LEÍRT.

„Ő volt az, akiben teljes lett az idő, akinek elébe jutottak az előfutárok, aki kimondta a szót, amit ki kellett mondani. Az egész nemzedék köréje csoportosult, olyannyira, hogy ha a régi egyéniség tisztelő iskola hívei lennének, Ady Endre koráról kellene beszélni. Adyban volt valami prófétikus, volt benne valami a „jelből”, amelynek ellentmondatik”. Az első pillanattól kezdve, amint feltűnt, egyszerre formát kapott az addig kaotikus irodalmi tudat: Ady neve két ellenséges táborra osztotta az embereket, egyszerre mindenki pontosan tudta a helyét. (...) Jelentősége messze elhagyta az irodalom határait, és a pro vagy kontra Ady-állásfoglalás politikai és világnézeti felfogások elkeseredett szembenállását váltotta ki. A pro-Ady táborban most tudatosodott és vált mondhatóvá a század egész új tartalma, és az új tartalom által felébredt a kedélyesen alvó magyar élet – itt volt a harc, amiért harcolni lehetett.”

(Szerb Antal: Magyar irodalomtörténet, 1934)

„Költő még nem tűnt fel Magyarországon olyan országos botrányok közepette, mint ő. Már szókinccse is feltűnő, szóhasználat is kihívó volt. Nyers, rikító divatszavakat, nyelvújító kedvének egyéni s egyénieskedő alkotásait a nép s a történelem, a kurucság s a biblia szavaival és fordulataival keverte, nyafkán vagy zordan, nyeglén vagy bibliás pátosszal, kristályragyogással vagy az olcsó érzelmesség gőzében, ahogy szeszélye vagy ihlete diktálta. Ritmusai hanyagnak, érdesnek, ápolatlanoknak s zenétlennek tetszettek. Aki nyelvalkotóként ünnevelték, főként a nyelv újszerű lejtését és merész hangzatait, a lángész teremtő önkényét tisztelték verselésében, s az elszakadást a megszokott klasszikus hagyománytól. (...) Hallatlan és botrányos volt Magyarországon az a tartalom is, amit verseiben találtak, vagy találni véltek olvasói. Az, hogy a költő közvetlen személyességgel szól magánéletéről, nem lehetett éppen újdonság egy irodalomban, amelynek vezetői Petőfire esküdtek; de Ady olyasmiről énekelt, amiről nemcsak a közmorál, de az illendőség, a lovagiasság és férfias jó ízlés is tiltotta beszélni: a beteg, tilos, bűnös szerelemről, az élet gonosz mámorairól, a pénzről, a lét szörnyű, zavaros és véres élményeiről.”

(Keresztury Dezső: Ady. Halálának 25. évfordulójára. 1944)

„Számomra – mindenek ellenére – döntően és végérvényesen Ady a legjelentősebb modern magyar költő. Mint Baudelaire a franciáknál, ő az, aki Atlasz módjára megfordította hátán a régi világot, mondhatnám úgy is, a régi magyar világot. Ilyen tette csak szuverén óriás vállalkozhatott. Hogy mások Európa modernebb törekvéseit közvetítették volna? Mit számít? Ady egy irodalomtörténeti pillanatban a glóbusz ránk eső pontján magára vette és meg is fordította a világot. A többi irodalom. És többnyire csak irodalom már.”

(Pilinszky János: Vallomás Adyról, 1969)

Fotó: Székely Aladár/Wikipedia

ALBERTFALVI
KÖZÖSSÉGI HÁZ1116 BUDAPEST, GYÉKÉNYES U. 45–47.
AKH@UJBUDA.HU TEL: 2046788
PONTMAGAZIN.HU/ALBERTFALVA**1. péntek 10.00 A HÓNAP ALKOTÓJA:** KISS PÉTER
festmény
A tárlat február 27-ig látható.**2. szombat 18.00 SZELLŐ SZÁRNYÁN...**
Az AKH Opera- és Dalstúdió farsangi koncertje
Részvételi díj: 600 Ft/fő, előzetes regisztráció alapján.**12. kedd 18.00**
EURÓPAI VÁROSOK REJTETT GYÖNGYSZEMEI
Dévényi Dömötör fotókiállításának megnyitója
A tárlat március 8-ig látható, hétköznapiakon 10–19 óráig**16. szombat 20.00**
FARSANGI BÁL
Zene: Bulletproof Band. Dresszkód: álarc vagy jelmez
Welcome drink, paso doble bemutató és táncoktatás, farsangi
néphagyományok, maszk- és jelmezverseny,
valamint tánc, tánc, tánc...
Belépőjegy elővételben: 2000 Ft (az üdvözlő italt is tartalmazza)**18. hétfő 18.00 CUKRÁSZDA**
Albertfalvi gasztroklub Zsolti bácsival
zsoltibacsikonyhaja.blog.hu
Párizsi roló & Ady Endre
Részvételi díj: 300 Ft/fő**20. szerda 19.00**
NŐI SAROK
Párterápia – a kapcsolat gyógyítása. Vendég: Dr. Farkas Kinga
pszichiáter, pszichoterapeuta, családterapeuta. Koterapeuta: Dr.
Hidasi Zoltán pszichiáter, pszichoterapeuta. A részvétel ingyenes.**26. kedd 18.00**
ETELE HELYTÖRTÉNETI KÖR
A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja előtt tisztelegve Beregi
Edina Emléknem című kisfilmjében az albertfalvi Csató Margit
munkatábori beszámolóját láthatják az érdeklődők. A vetítés után
az alkotó és Sümegh László író, Albertfalva krónikása beszélgetnek.
A részvétel ingyenes.**Hétköznapiakon:**
10.00–19.00
ETELE HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY
facebook.com/ujbudahelytortenete
Figyelem, az Etele Helytörténeti Gyűjteményben a Csonka János és
Bánki Donát munkásságát bemutató tárlat már csak február végéig
lesz látható!**+ 1 tanfolyami ajánlat**
ZUMBA ÁGIVALA Zumba Kolumbiából származó könnyen elsajátítható, latin
ritmusokra épülő tánc, egyben fitness program is. Aerobik és
különböző táncok lépéseiből tevődnek össze a mozdulatok, mint
a salsa, merengue, cumbia, flamenco, calypso, reggaeton és a
hastánc.
Foglalkozások: szerdánként 19–20 óráig.**Naprakész programajánlat:**
facebook.com/Albertfalva200GAZDAGRÉTI
KÖZÖSSÉGI HÁZ1118 BUDAPEST, TÖRÖKUGRATÓ U. 9.
TEL: (06-1) 246-5253
E-MAIL: GKH@UJBUDA.HU
PONTMAGAZIN.HU/GAZDAGRÉT**10. vasárnap 10.00 SÜSÜ A SÁRKÁNY**
A jól ismert egyfejű sárkány, a jóságos Süsü kel életre a színpadon,
hogy barátjával, a királyfival járja végig kalandos útját. „Útitársuk”
a sok egyszerű sláger és a gyerekek szüntelen nevetése.
Belépő egységesen GKH Klubkártyával 900 Ft,
kártya nélkül 1200 Ft**14. csütörtök 10.00–18.00 VALENTIN NAP**
Aki keres, az talál... ha a szerelmet már megtaláltad, keresd
meg Gazdagréten elrejtett szerelmes ajándékainkat. Ha ráleltél,
nincs más dolgod, mint készíteni egy fotót a meglepetésedről és
feltölteni a GKH Valentin napi facebook posztjához.
A fotók beküldői közül valaki egy finomságcsomagot is hazavihet
tőlünk, hogy ne csak a szerelemtől legyen édes ez a nap!**15. péntek 22.00 RETRO DISCO**
A '70-es, '80-as és '90-es évek legnagyobb hazai és külföldi
slágerei. DJ: D. Szabó Miki
Kapunyitás: 21.00-kor. Belépő: GKH Klubkártyával 1000 Ft,
kártya nélkül 1500 Ft**16. szombat 16.00–19.00**
GAZDAGRÉTI MINI KARNEVÁL
Bújj jelmezbe, és töltsd velünk a délutánt! Lesz mini karaoke,
pom-pom készítés, mini disco, tombola és sok-sok játék. Állatok
farsangja – mese, zene, tánc interaktív gyerekkoncert. A felnőttek
az „anyumegörzőben” tudnak kikapcsolódni.
Hangulatfelelős: Misi bohóc. A belépő GKH Klubkártyával 700 Ft,
kártya nélkül 1000 Ft, a díj tartalmaz egy limonádé koktélt és egy
tombolát.**23. szombat 18.00**
OPERETT ÉS ZENÉS SZÍNHÁZ
SZAMÁRSÁGOK TESTAMENTUMA
Késő középkori és reneszánsz forrásokból származó bohózatokat,
fabulákat és kacagtató históriákat visz színpadra a Kacsóh Pongrácz
Színház. Jeleneteinket
a vidámság és az életöröm hatja át. A jelenetek olykor pajkosak,
pajzánok, harsányak, vagy kritikusak.
Jegyár: GKH Klubkártyával 1000 Ft/fő,
kártya nélkül 1500 Ft/fő.**24. vasárnap 9.30 ÖKO KREATÍV MŰHELY**
Farsangi maszk készítésére invitáljuk a kicsiket
és nagyokat. A maszkok alapját mi adjuk,
de hozhattok flittert, gyöngyöt, csillámport és bármi olyan
szemkápráztató dolgot, amit el tudtok képzelni
egy farsangi álarcon.
Jegyár: GKH Klubkártyával 400 Ft/fő,
kártya nélkül 600 Ft/fő**24. vasárnap 10.00–13.00**
DIGI KLUB – „NEM CSAK A HÚSZ ÉVESEKÉ A VILÁG.”
Minden hónap utolsó vasárnapján alapszintű számítógép
és táblagép közösségi óra indul.
A részvétel regisztrációhoz kötött a gkh@ujbuda.hu
e-mail címen, vagy a 246-5253-as telefonszámon.
Az órára laptop vagy táblagép szükséges,
ezt NEM biztosítjuk. A férőhelyek korlátozottak.
A részvétel ingyenes.KELENVÖLGYI
KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉS KÖNYVTÁRKÖZÖSSÉGI HÁZ • 1116 BUDAPEST, KARDHEGY UTCA 2.
1/424-5363 • KKH@UJBUDA.HU
PONTMAGAZIN.HU/KELENVOLGY
KÖNYVTÁR • 1116 BUDAPEST, BAZSALIKOM UTCA 24.
1/228-7340 • NYITVA: H, CS: 13.00-19.00,
K, P: 9.00-16.00 (SZERDÁNKÉNT ZÁRVA)**Február 9. szombat 10.00 FARSANG**
A Csiga Duó Gyermekzenekar farsangi koncertje, házi készítésű
jelmezek versenye, kézműves sarok
Belépő: 800 Ft, családi jegy: 2500 Ft**16. szombat 19.00 FARSANGI SVÁBBÁL**
Hagyományos sváb bál vacsorával, zenével és tánccal.
Jelentkezés és információ: Imreh Ferenc, elnök
(imreh.ferenc@freemail.hu, 20/9818240, 1/2275401)**22. péntek 18.00 KILÁTÁSOK**
Bajomi Bálint fotókiállításának megnyitója A kiállítás megtekinthető
március 14-ig munkanapokon a programok függvényében.**23. szombat 17.00 KELENVÖLGYI FILMKLUB**
Erdélyi János Sortűz után című filmjének vetítése, majd beszélgetés
a rendezővel**Március 2. szombat 9.00–14.00 GARÁZSVÁSÁR**
Adok-veszek, cserebere a Kelenvölgyi Községi Házban
Asztalfoglalás és információ: kkh@ujbuda.hu, 1/424-5363**Új tanfolyamok**
ÉRLELŐ TORNÁVAL A SIKERES TANULÁSÉRT
Alapozó terápiás mozgásfejlesztő óra az agy természetes érési
folyamatainak elősegítésére, meggyorsítására 5–10 éves korig.
Kedd, csütörtök: 16.30–17.30
Foglalkozásvezető: Nyikáné Kökény Dóra
Jelentkezés és információ: 20/4773912,
erlelo.torna@gmail.com**ANGOL DRÁMA, KOMMUNIKÁCIÓ**
ÉS KREATÍV ÍRÁS MŰHELY
Élményalapú angol nyelvű drámapedagógiai
és kreatív írás foglalkozások
10–14 évesek számára: szerda 15.00–15.45
14 éves kortól: szerda 16.00–17.00
Foglalkozásvezető: Imre Szilvia
Jelentkezés és információ: 70/7711302, imreszilvia3@gmail.com**GERINCJÓGA** – Csoportos mozgásterápia a teljes test
átmozgatására. Hétfő: 18.00–19.30. Oktató: Schermann Márta**AIKIDO** – Általános iskolás kortól ajánlott
Kedd, csütörtök: 18.00–20.00. Oktató: Bobvos János**KEREKÍTŐ**
Mondókás Móka (0–3 éves korig): szerda 9.30
Bábos Torna (1–3 éveseknek): szerda 10.15
Foglalkozásvezető: Divényi Piroksa**KLASSZIKUS BALETT** – 4 éves kortól ajánlott. Szerda: 17.30
Foglalkozásvezető: Holubné Kogler Katalin balettmester, tánctanár**ZUMBA**
Szerda: 18.30. Oktató: Teréki Karolina**CALLANETICS** – Mélyizomtorna hölgyeknek
Péntek: 11.00
Oktató: Nagyné Tauzin CsillaÖRMEZEI
KÖZÖSSÉGI HÁZ1112 BUDAPEST, CIRMOS U. 8.
TEL.: +36-1/309-0007, E-MAIL: OKH@UJBUDA.HU
PONTMAGAZIN.HU/ORMEZO
GPS: LAT 47.4635226 LNG 19.0164273**1. péntek 16 óra**
Nagyterem
ÚJBUDAI BOTLA DOZÓK TÁNC HÁZ
Táncitanítás a Cavinton Néptánc csoport,
a Vadrózsák Néptánc együttes senior csoportja
közreműködésével. Táncos előképzettség nélkül is
bárki csatlakozhat.
Belépő: 300 Ft**8. péntek 18 óra**
Kréher Péter terem
HÁRMAS EGYSÉG
– a Kelenvölgyi Festőiskola csoportos kiállítása. Visszatérő
bemutató tárlat a „3 fő 3 havonta” jegyében.
Megtekinthető: február 26-ig.
A belépés díjtalan.**9. szombat 10 óra**
Nagyterem
CSALÁDI HÉTVEGI MATINÉ
Ákom-Bákom Bábcsoport: Csizmás kandúr Zenés bábelőadás
Charles Perrault meséje nyomán.
Jegyár: 800 Ft, Családi: 2100 Ft/3 fő, 2900 Ft/4 fő**16. szombat 20–24 óra**
Nagyterem
FARSANGI BULI A CATS DUÓVAL
Pokoli táncmulatság nem csak a parkett ördögeinek.
A jelmezben, maszkban érkezők vendégeink egy koccintásra.
Belépő: 1500 Ft**21. csütörtök 10 óra**
Nagyterem
SZORGOS LÁNY–LUSTA LÁNY
– A MAJORKA SZÍNHÁZ BÁBELŐADÁSA
(Óvodás Bérlet)
Egyedi belépésre csak előzetes egyeztetés
alapján van lehetőség.**23. szombat 19 óra**
Nagyterem
FARSANGI NOSZTALGIA TÁNC EST
BAKACSI BELÁVAL
Asztalfoglalás, jegyvásárlás személyesen hétfőtől péntekig,
10-18 óráig.
Érdeklődni: 1/309-0007,
e-mail: okh@ujbuda.hu.
Belépő: 1500 Ft**Induló tanfolyamunk!**
BABAMASSZÁZS
A foglalkozás 3–24 hónapos
gyermekeknek ajánlott.
Időpont: hétfőnként 10 órától
A foglalkozás időtartama:
40-45 perc
Díj: 1500 Ft/alkalom

A misztikummal teli FARSANG

A farsang hagyományosan a mulatságok, bálok, lakomák és népiünnepélyek ideje. Eredete az ókorba nyúlik vissza. A tél végét és a tavaszvárát, a termékenység és bőség időszakájának kezdetét az ókori népek mindegyike különféle maszkokba és jelmezekbe bújva ünnepelte meg. Különleges szerepet játszottak ilyenkor az alvilág figurái, a későbbi ördögábrázolásokban is megjelenő szarvas maskarák az erkölcsi tilalmakat semmibe vevő farsangolók nélkülözhetetlen kellékei voltak.

A kereszténység elterjedésével azonban ezek a tradíciók eltűntek, mivel az össznépi dorbézolást, a bujaságot szimbolizáló szokásokat ördögtől valónak találta az egyház, és igyekezett betiltani őket. Talán ennek kudarca miatt, talán belátásból, de az egyház aztán taktikát váltott, és fokozatosan keresztény tartalommal kezdte megtölteni az ősi mulatságokat. II. Orbán pápa 1091-es rendelete hivatalos egyházi ünnepnappá nyilvánította az őskeresztény eredetű hamvazkodást, hamvazószerdát, ezzel beszorította a termékenységi rítusokat a karácsony vége és a fenti rendelettel kiterjesztett húsvéti ünnepkör közé. Így már közvetlen kapcsolat kötötte

össze a keresztény és a pogány ünnepeket.

NEMZETKÖZI HAGYOMÁNYOK

A magyar farsangi szokások alapvetően a német népi hagyományokra támaszkodnak, a köszöntők, a maszkos felvonulások, az úgynevezett alakoskodások is innen erednek. A csúcspont „a farsang farka”, vagyis a karnevál. Ez a vasárnap-tól húshagyókeddig tartó utolsó három nap az igazi télbúcsúztató. Ma is ilyenkor rendezik meg a híres nagy karneválokat (Rio de Janeiro, Velence), hazánkban pedig a farsang legnevezetesebb eseményét, a mohácsi busójárást.

Az arisztokrácia azonban mindig másképp ünnepelt. A később a nagypolgárság körében is elterjedt bálokról az első feljegyzések Mátyás király udvarából származnak: Beatrix királyné itáliai családja művészi álarcokat küldött ajándékba a magyar rokonoknak. A fényűző bálok nagyon hamar a legrangsabb események közé kerültek.

ELÚZIK A TELET

A sokác eredetű mohácsi busójárás egy tavaszváró, teltemető népszokás, amely éppúgy rokonságot mutat a riói vagy a velencei

karnevállal, mint az afrikai népek rítusaival. A parádé partraszállással kezdődik, a túlparti „szigetből” eveznek át ladikokon a hagyományos jelmezbe öltözött, faragott faálarcot viselő busók. Ezt követi a felvonulás a főtérré, utána vízre bocsátják a télbúcsúztató koporsót. Sötétedéskor az egybegyűlteknél máglyán égetik el a telet, majd a főtéren körtáncot járnak.

A busójárás megjelenése a 18. század végére

tehető. Régen a túlkölő, kereplő, kolompot rázó, „bao-bao!” kiáltásokkal vonuló csoportok célja az volt, hogy házról házra járva elmondják jókívánságaikat, elvégezzék varázslataikat, és részesüljenek az étel-ital adományokban, amelyeket sehol sem tagadtak meg tőlük. Mára idegenforgalmi jelentősége miatt sokat változott az esemény, de látványosságából és értékéből nem veszített. A mohácsi busójárás 2009-ben felkerült az UNESCO világörökségi listájára, 2012 óta pedig hungarikumnak számít.

MI SZEM-SZÁJNAK INGERE

A gazdagon terített farsangi asztalokra sok különféle húsból készült leves és sült került mindig, amitől az egész esztendő bőségét remélték. De az ünnep kétségkívül legismertebb étele a fánk, amelynek mágikus erőt tulajdonítottak, legyen az az eredeti szalagos farsangi fánk, rózsafánk, forgácsfánk vagy cseh fánk. A régi szokás szerint a hamvazószerda előtti napon, azaz húshagyókedden kellett elfogyasztani az utolsó hústeleket, utána a háziasszonyok a főzőedényeket a szokásosnál is alaposabban mosták el,

nehogy hús- vagy zsírmaradványok kerüljenek a kezdődő nagybőjt ételleibe.

FARSANG ÚJBUDÁN

Újbudán is számos mulatság várja az érdeklődőket: ilyenkor bárki elbújhat az álarca mögé, kiléphet kicsit a keretekből, de a táncos kedvet sem kell otthon hagyni.

Február 9-én, szombaton 10 órától a Kelenvölgyi Községi Házban gyerekeknek szerveznek mulatságot, amit a Csiga duó koncertje mellett kézműves foglalkozás és a saját készítésű jelmezek már tradícióvá vált versenye tesz izgalmassá.

A Gazdagréti Községi Házban a Gazdagréti Mini Karnevál február 16-án 16 órától várja a jelmezes kicsiket és szülőket. Lesz interaktív gyermekkoncert Misi bohóccal, minikaraoke, tombola, és működik majd az anyumegőrző, ahol a szülők tudnak beszélgetni, kikapcsolódni.

Ezen a szombaton a kerület több pontján mulatozhatnak a felnőttek is. Kelenvölgyben vacsorával összekötött sváb bál várja az érkezőket, az Őrmezei Községi Ház táncos programmal ünnepli a farsangot este nyolctól. A hangulat és a pattogó ritmusok felelőse Őrmezőn a Szigeti Edit és Sudár Péter alkotta CATS DUO, a jelmezben, maszkban érkező vendégeket koccintással várják a szervezők.

Albertfalván is este nyolckor kezdődik a közösségi ház farsangi bálja, amelyen a Bulletproof Band adja elő a leghangulatosabb tánczenéket az '50-es évektől napjainkig. A mulatni vágyók fergeteges paso doble-bemutatót is láthatnak, és még sok kedves meglepetés vár rájuk.

LÁROMI ZSUZSANNA

A tánc, a tánc ÉS A TÁNC

Balázs Márta múltja, jelene és jövője is a táncról szól. Sokan a Szivárvány Táncszínház alapítójaként és vezetőjeként ismerik őt Újbudán, ahol közel 15 esztendő próbálnak a Gazdagréti Községi Házban. Számos rendezvényen is találkozhattak már vele, fáradhatatlanul tanítja az iskolás korosztályt e műfaj szeretetére és kitartó művelésére.

Márti Debrecenben született, itt kezdett el háromévesen balettozni, amit szüleinek az orvos javasolt erősítése és csípőproblémáinak megoldása érdekében. A tánc megfogta, beszippantotta: 12 esztendő klasszikus balett után a versenytánc következett. Ebben már az első év után olyan sikereket ért el, hogy rendszeresen komoly bajnokságokra kellett utaznia a fővárosba, ahová aztán 2001-től végleg átköltözött. Az ELTE testnevelés szakával párhuzamosan elvégezte 2002-től a Testnevelési Főiskolán a sportmenedzser szakot is, majd három évig a TF gyakorló gimnáziumában tanított. Közben már 2003-tól saját tánciskolát

hozott létre, mert biztosan tudta, hogy ez az élete. Egy tanfolyamon helyettesítve gyorsan belerázódott a csoportos foglalkozás vezetésébe, a tánc-tanítás vált számára a legfontosabbá.

Ma több helyszínen és több csoportban foglalkozik iskoláskorú gyerekekkel, azon igyekezve, hogy lehetőleg a kamaszok se kopjanak ki, hiszen nekik kiemelten fontos és nagy jelentőségű a közösség megtartó ereje és a mozgás.

● nézőpont

Azt vallja, hogy a táncnál nincs jobb terápia egy fiatalnak: nemcsak kimozdítja a számítógép, a telefon mellől, de a lelki gondok kezelésében is sokat segít. Az edzéseken kívüli közös programokat pedig azért szervezi, mert ezek nagyon jól összekovácsolják a fiatalokat, együtt tartják a csapatot. A szorgalom, kitartás, akarat a leglényegesebb. Egy évben 40–50 tanítványa van, az elmúlt másfél évtizedben több mint 500 gyermek fejlődött, tanult nála.

Szerencsésnek vallja magát, mert a férje, aki szintén sportoló, szakedző, rengeteget segít három gyerekük körül: a legnagyobb hét és fél, a középső négy és fél éves, a legkisebb pedig öt hónapos. Gyesen is az édesapa volt, Márta csupán napokat hagyott ki a tanításból. És akinek a tánc-tanítás a hivatása, annak mi más is lehetne a terve, mint egy olyan igazi tánciskola megnyitása, ahol a gyerekek az évek során teljes képzést kapnának, vizsgákkal, fokokkal, mint egy zeneiskolában? Az üzleti terv kész van, már csak a helyet kell megtalálni hozzá. Hobbija pedig mindezek mellett a díszletkészítés, a fellépő ruhák tervezése, varrása, meg persze az utazás, az olvasás, ha jut rá idő a család és a sok teendő mellett. Fáradtságnak mindenesetre nyoma sincs rajta, olyan mint egy kamaszlány – hiába, a mozgás, a tánc tényleg karbantartja az embert.

ISZEBENI DÓRA

SUSHI!

KÓSTOLD MEG **31 FÉLE SUSHINKAT**
ÉTTERMÜNKBEN VAGY RENDELD HÁZHOZ!

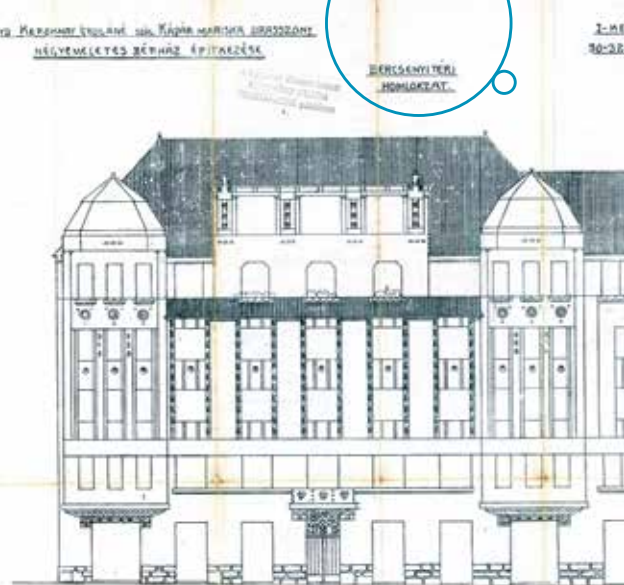
12 új
ázsiai étel!

9 box sushi válogatás!

Minimális rendelési összeg: 1500 Ft, Minden nap telefonon: 10:00-tól 21:45-ig,
Webáruházunkban: 10:00-tól 21:45-ig. Bankkártyás és szépkártyás fizetési
lehetőség online és futárainknál!

Superbrands
MBI MAGYAR
BRANDS

WWW.TROFEAONLINE.COM

Teret A MŰVÉSZETEKNEK

A BARTÓK BÉLA ÚT MA MÁR PEZSGŐ KULTURÁLIS FŐUTCA, REMEKÜL BELEILLIK A B32 GALÉRIA ÉS KULTÚRTÉR. EZ AZ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNY NEM HOGY KÖVETTE, DE MEGELŐZTE A DIVATOT, HISZEN MÁR A HÁZ 110 ÉVES TERVRAJZAIN IS OTT A HELYE.

nézőpont

A Bartók Béla út történetét sokan ismerik, de érdemes felidézni, hol tartunk a sztori kezdetén. Ez a főút a körtérig eredetileg a Fehérvári út része volt, onnan Átlós út néven haladt az 1861-ben megnyílt Kelenföldi pályaudvarig. Éppen ez, vagyis a vasút indította be a környék fejlődését: a vonat fűtőjére megérkezett az országos közlekedési kapcsolatokat kereső ipar. Aztán a városi közlekedés is fejlődésnek indult a mai Újbudán, amit végül lakásépítési hullám követett. Ennek eredményeképp, mire 1920-ban Horthy Miklós út néven egyesítette a két útszakaszt a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, már számos három-öt emeletes ház épült meg rajtuk. Állt az is, amely eredetileg a Fehérvári út 30. volt, ma pedig a Bartók Béla út 32. szám alatt csodálhatjuk meg.

INGATLANBEFEKTETÉS

Az I. világháborút megelőző „boldog békeidő” ugyan nem volt mindenkinek egyformán boldog, de a főváros, sőt, az ország gazdasága ugrás-szerű gyarapodáson ment át. Ennek része volt a folyamatos építkezés, hiszen az ipari fejlődés eredményeként gyorsan növekedett a városi lakosság. Akinek megvolt rá a vagyona vagy kölcsönt tudott szerezni, bérházépítésbe vághatott, a lakások kiadására bizton lehetett számítani. Így tett nagyságos Koroknay Gyuláné született Kádár Mariska úrasszony, Koroknay Gyula tervezőmérnök felesége is, aki 1909-ben terveztetett meg egy négyemeletes, szintenként nyolclakásos bérházat erre a telekre. Az építésmérnök Messinger Alajos volt – később Medgyesre magyarosította vezetéknévét –, aki a levéltárban őrzött rajzok alapján igen alapos munkát végzett.

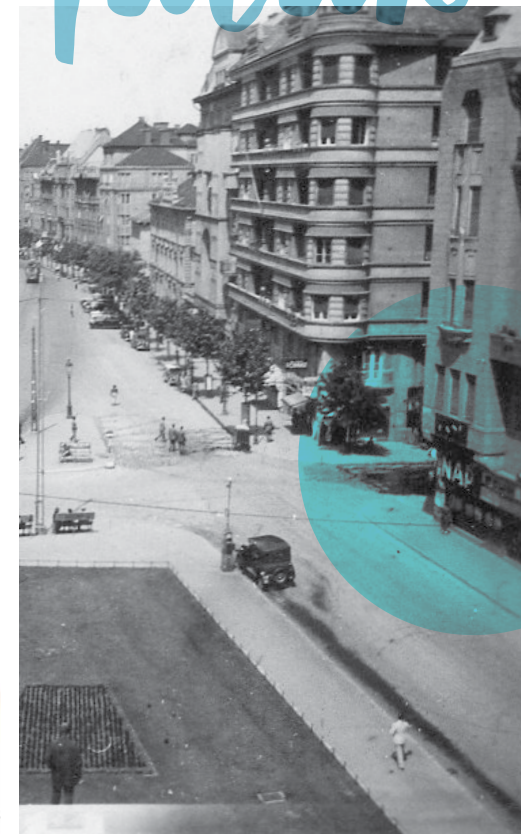
Az 1911-ben átadott ház tervrajzai azt sugallják, precízen végiggondolták az építetők, mitől lesz majd jó itt élni. Az összes lakásban volt előszoba, konyha, kamra, mellékhelyiség és fürdőszoba – ami akkoriban még egyáltalán nem általános –, a padlón két-két mosókonyha és mángorló állt a külön lépcsőházat használó cselédség rendelkezésére, az utcafrontra pedig kiadható üzlethelyiségeket terveztek. Az igazi meglepetés azonban az, hogy nemcsak a boltok, de egy tágasabb

mesélő falak

közösségi tér is helyet kapott a földszinten, már a rajzokon. Ide költözött be – valószínűsíthetően 1911-ben – a Nap mozi, és üzemelt évekig (aztán a Népszínház utcában nyitott meg újra, és ott érte a végleges bezárás 1986-ban). Mi több, a művészetekre is a kezdetektől nyitott a Fehérvári út 30. alatti ház. Két műtermet alakítottak ki a tervek szerint, ezeket a Képzőművészeti Főiskola bérelte növendékei számára, az épület neves lakói között pedig orvos és mérnök mellett több képzőművész, illetve táncoktatót is megőrzött az emlékezet.

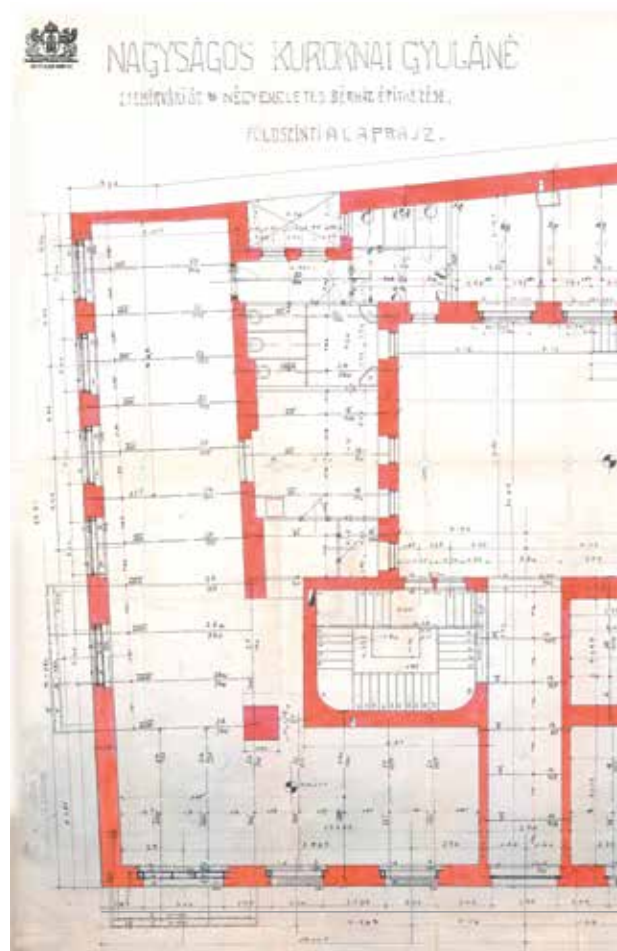
A MŰVÉSZET ÖRÖK

A II. világháborút követő esztendőben teljesen átrendeződtek a magyarországi tulajdonviszonyok, ezt a házat is államosították. Minden bizonnyal önkormányzati (tanácsi) ingatlanként adták ki a továbbiakban az itteni bérlakásokat, ám szerencsére ez nem jelentett feltétlenül pazarlást. A földszinti

közösségi helyiség kulturális funkciója megmaradt, legkésőbb az 1960-as évek végén már biztosan tánciskola működött itt. Ezt Bán András meséli, aki középiskolásként maga is járt oda. Ő 1975-ben diplomázott művészettörténész szakon, nem sokkal később pedig meglepő felkérést kapott a XI. kerületi tanácstól: a Bartók Béla út 32. alatt megnyitni tervezett galéria vezetőjének hívták meg. Elmondása szerint az előkészítő munka nem csupán egy cégér kiakasztásából állt, a művészeti funkció számára Fekete György belsőépítész (a Magyar Művészeti Akadémia későbbi elnöke) tervei szerint alakították át a kiállítóteret.

A leendő galéria kifejezetten művészeti célra tervezett világítást kapott, a falakat pedig szürke szőnyegpadlóval burkolta az építész. Nem tévedés, tényleg a falakat; az elgondolás az volt, hogy a kiállítandó műtárgyakat egységes és semleges szürke háttér előtt mutassák be. 1977 szeptemberében

mesélő falak

nyílt meg a Bartók 32 Galéria, a mindennapi teendőkre Bán András mellé egy titkárnőt is felvettek. Az első igazgató tevékenységét azonban rövidre vágta egy politikai ügy, a Belügyminisztérium nyomására a tanács elküldte állásából. Zsolnai Gábor vette át a helyét, akit Tatai Zsóka követett, ők fogadták be a Dunapart Művészeti Társaságot – az általuk kitalált Magyar Festészet Napja ma már kerületből országos eseménnyé nőtte ki magát.

TÉRHÓDÍTÁS

A XI. kerület törekvése nem volt egyedülálló, akkoriban sok más budapesti városrész is fenntartott kiállítóteret – ez némi visszaesés után ma megint így van. Ekkor még csak a mai helyiség hátsó része volt használatban, a Bartók 32 azonban így is kilógott környezetéből, hiszen a Bartók Béla út a '80-as–'90-es években pusztán egy macskaköves főutca volt, semmi több. Az intézmény 1977 óta folyamatosan nyitva tartott, lehetővé téve a helyi művészek és művészetkedvelők találkozását. Aztán a 2000-es években elindult átalakulás nyomán mára kulturális főutcává nőtte ki magát a Bartók Béla, így a galériának is meg kellett újulnia. 2014-ben befedték a kerámitburkolatú belső udvart, kiváltották az innen nyíló lakásokat, és koncerttermet alakítottak ki. A ház pincéjének egy részét is megszerezték, így a galéria már két kiállítóterrel gazdálkodhat. Alig egy esztendővel később pedig új homlokzatot, hozzá új nevet kapott: ma már B32 Galéria és Kultúrtér néven kínál különleges kiállításokat és telt házas koncerteket, előadásokat.

A Bartók Béla út most a főváros egyik nevezetessége. Nagyjából egy időszakban épült, és a történelem viharait túlélő, így stílusban viszonylag egységes házsora látványos, számtalan galériája és kávéháza pezsgő élettel tölti meg, jár ide helyi lakos, környéken tanuló diák és Budapestet felfedező turista egyaránt. A 32-es szám alatti egyszerű, mégis vonzó tömb kiválóan illik e képbe, és jól példázza, hogy megfelelő tervezéssel és értő fenntartással egy évszázad semmi, ha építészetéről van szó. Ugyanolyan szerepet tölt be a környék életében ez a ház ma is, mint új korában.

BOLLA GYÖRGY

Mesélő falak - Fotó: Bolla György, B32 Galéria és Kultúrtér, Fortepan

F. Dózsa Katalin

Alapító ANYA

Sokunknak akad meghatározó személyiség felmenői vagy tanítói között. Olyan emberek, akik nemcsak tudásukkal emelkednek ki, hanem azzal a bölcsességgel és szeretettel is, amivel azt megosztják. Mindegy, hogy egy nehéz helyzetű gyermek útját egyengető iskolai tanítóról vagy egy tudományt megújító nagy szellemről van szó, a közös vonás az önzetlen bölcsesség, amellyel segítik az ifjoncok szárnypróbálgatásait. Nagypám, Vajda György Mihály ilyen volt.

Az összehasonlító irodalomtudomány egyik első nagyja volt, könyvei jelentek meg több nyelven, vendégelőadásokat tartott nyugati egyetemeken, halála után termet neveztek el róla a szegedi bölcsészkaron. Ott voltam a névadón, mert – talán kötődésem jeleként – ott tanultam. Ám ennél is erősebb élmény, hogy megannyi hálás tanítvánnyal találkoztam életében és halála után, akik nem csupán tudását tisztelték, hanem azt az örömet és nyíltságot is, amivel azt átadta másoknak. Ő járt az eszemben, amikor a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében Földi Eszter konferencián nyitó előadását hallgattam. Az előadó F. Dózsa

A LEGTÖBB TUDOMÁNY A MÚLTBAN GYÖKEREZIK, VANNAK AZONBAN NAGYON IFJÚ KUTATÁSI TERÜLETEK IS. ILYEN A VISELETTÖRTÉNET IS, AMELY ANNYYIRA FRISS, HOGY ISMERJÜK ÚTTÖRŐJÉT, RÁADÁSUL INNEN A SZOMSZÉDBÓL, F. DÓZSA KATALINRA EMLÉKEZŐ KONFERENCIÁN JÁRTUNK.

Katalin lánya és tanítványa, aki követte édesanyját a művészettörténeti pályán. Hogy az imént még viselettörténetet említettünk? Hát épp ez az: F. Dózsa Katalin több társtudományban egyformán jól kiismerte magát.

A prezentációk egy olyan ember portréját rajzolták fel, aki már fiatal korától a maga útját járta. Ebben nem a lázadás volt a lényeg, hanem a belső készlet, hogy csak az lehet elég jó, amit ő annak érez. 1942 őszén született Budapesten, Várnáról származó édesanyja nyolc hónapos terhesen érkezett ide. Szkrába Júlia világlátott, sok nyelven beszélő, igazi példakép anyja, Dózsa Elemér, az édesapa pedig szelíden állt az erős nők mellett. Katalinról mesélik, hogy a gimnáziumot utálta, már fiatalon jelmeztervező akart lenni. Felvették az Iparművészeti Főiskolára, arról azonban nem számol be a hivatalos életrajz – de gyereke és tanítványai igen –, hogy Dózsa Katalin gimnazistaként már pénzt keresett, amit különleges ruhákra, drága cipőkre költött. Hétköznapi divatikon volt az '50-es évek végén, amikor itthon senki sem kereste a feltűnést.

Annyira benne élt a divatban, hogy hiába nem volt modell, mégis tudott pózolni, amit szokatlanul sok fénykép bizonyít. Az Instagram korában erre rá sem csodálkozunk, ám akkoriban egészen egyedi jelenség lehetett.

Csakhogynem 1964-ben eltanácsolták a főiskoláról, amit megrázó kudarcként élt meg. De megtalálta a továbbvezető utat: 1965-ben már az ELTE művészettörténet szakán volt levelező hallgató, miközben a Pincészházban jelmeztervezőként, tehát a vágyott szakmában dolgozott. „Arra kell menni, amerre ajtók nyílnak!” – mondta később sokszor. 1970 fordulópontra: a Budapesti Történeti Múzeum életmódgyűjteményében helyezkedett el. Csak egy évig maradt, ám innentől viselettörténettel foglalkozott: a Nemzeti Múzeum textilgyűjteménye következett, amelyet nekilátott feltérképezni, de nem volt könyv, amely alapján azonosíthatta volna a ruhákat. Mi a teendő? Vissza kell térni a forrásokhoz! Szisztematikusan feldolgozta hát a századforduló divatlapjait – Magyarországon elsőként –, ezzel pedig megalapozta saját tudását a témában, és a viselettörténet tudományát is.

1975-ben doktorált művészettörténet szakon, és átvette a Nemzeti Múzeum textilgyűjteményének vezetését. Kutatóként utazhatott, megismerhetett külföldi gyűjteményeket, és hozzáfért a nemzetközi szakirodalomhoz is, ami lényeges mérőszám, hiszen nincs önálló, egyedülálló „magyar divat”, a viseletek kontextusa mindig

átível a határokon. 1977-ben belépett az ICOM muzeológus szervezet viseletbizottságába, így még mélyebb kapcsolatokat alakíthatott ki.

Annak, hogy F. Dózsa Katalin e tudomány világszínpadára lépett, 1979-ben váratlan következménye lett. Bár „Az ördög Pradát visel” című film főszereplőjét nem róla mintázták, Diana Vreeland hatalmas befolyással bírt az 1945 utáni New York, így a világ divatjára a Vogue főszerkesztőjeként. 1971-től lett a Metropolitan Művészeti

nézőpont

Fotó: fdk.hu

Múzeum Costume Institute tanácsadója, ezután nőtte ki magát az intézet évente megrendezett jótékonysági gálája a ma ismert hatalmas eseménnyé. Vreeland vezette be, hogy mindig egy soron következő kiállításhoz kapcsolódjon a rendezvény. Az 1979–80-as szezonban a Habsburg-korszak divatja, Ausztria–Magyarország címmel rendeztek tárlatot, tehát ez lett a '79-es gála témája; Vreeland Budapestre is eljött, majd meghívta F. Dózsa Katalint tanácsadónak. Még ma sem túl gyakori, hogy magyar múzeumi kutató Dior-ruhában jelenik meg egy New York-i társasági eseményen...

Itthon is elismerték munkáját. 1985-től az Iparművészeti Főiskola (ma Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, MOME) textil- és öltözképző szakán tanár, de más fórumokon is folyamatosan adta át tudását. A talán legfontosabb állomásra 1989-ben érkezett el, amikor kutatásait összefoglalta a Letűnt idők, eltűnt divatok, 1867–1945 című könyvben, ez gyakorlatilag az első hazai viselettörténeti munka, jelentősége túlbecsülhetetlen. 1994-ben visszatért a Budapesti Történeti Múzeumba, főigazgató-helyettesként.

Kiállításokat szervezett, azok katalógusai mellett számos további könyv szerzője, illetve társszerzője volt, egészen 2018-as haláláig. A születése évfordulójára rendezett konferencia azonban nemcsak a kiváló kutatónak, hanem a remek tanárnak és tanácsadónak is szólt, aki szinte a semmiből tette működővé és élővé a divat, a viselet hazai kutatását, múzeumi gondozását és bemutatását.

F. Dózsa Katalin egyik kedvenc történelmi figurája Erzsébet volt, a 19. századi Habsburg császár- és királyné, aki számos jellemvonásával, viselkedésével és problémájával megelőzte korát, modern nő volt egy évszázaddal hamarabb. A munkatársak, tanítványok

és társterületek kutatóit hallgatva az élete utolsó évtizedében a Gellért-hegyen élő Dózsa Katalin is ilyen lehetett, de szerencsére ő már közvetlen hatással van ránk. Hiszen nagyrészt neki köszönhető, hogy ez a tudományterület, illetve kutatói figyelmet kapnak. Hogy ma már egyre többen látják be: a divat, a viselet fontos része életünknek, ezt és ezen keresztül a társadalmat vizsgálni igenis komoly dolog.

IBOLLA GYÖRGY

ALBERTFALVA 200

1819. március 1-jén jelentette meg a rácsevei császári és királyi uradalom prefektusa azt a hirdetést, amelyben a Fehérvár felé menő út két oldalán ötven házhelyet jelöltek ki a zselléreknek. Ezzel megszületett Albertfalva, a városrész, amely öregebb, mint a XI. kerület, ahová ma tartozik. Sőt, még Budapest is fiatalabb nála a maga 146 évével. Így nem csoda, hogy az idén kétszáz esztendőös településen máig él az a mondás, mely szerint 1950-ben nem Albertfalvát

csatolták Budapesthez, hanem Budapestet csatolták Albertfalvához.

A bicentenárium alkalmából a helyi intézmények és civil szervezetek egész éven át tartó rendezvénysorozatot szerveznek. Januárban elindult a vizuális emlékezet megteremtése: fotográfiákon idézik meg a régi Albertfalvát az interneten és vándorkiállításon, ősszel pedig egy albumot is összeállítanak a legérdekesebb képekből.

Március 23-án előadássorozaton ismerhetik meg a helyi közösségi házban az érdeklődők a terület és a település múltját a római katonai tábornok napjainkig. Június 1-jén, az Albertfalvi Múzeumban szombat esti rendezvényen a városrész múltjára utalva az asztalosipart és a német nemzetiségi kultúrát állítják középpontba a ren-

dezők. Szeptemberben pedig szobrot állítanak a település névadójának, Albert Kázmér szász-tescheni hercegnek (a rácsevei uradalmat felesége, Habsburg–Lotaringiai Mária Krisztina főhercegnő, Mária Terézia lánya kapta nászajándékba 1766-ban).

Ősszel, az Albertfalvi Napokra a városrészhez kötődő művészeket invitálják a közösségi házba; Zsolti bácsi meghirdeti az „Édes Albertfalva” pályázatot, amelynek köszönhetően az év végére megtudhatjuk, melyik a helyiek kedvenc sötéménye.

Ezeket túlmenően helytörténeti vetélkedőket szerveznek az iskolák az alsós és felsős gyerekeknek, valamint izgalmas kiállítások, beszélgetések és előadások is várják majd az érdeklődőket. A programokról részletesen a facebook.com/Albertfalva200 oldalon lehet tájékozódni.

© SZENTIMREI ZSOLT

nézőpont

Idén is színes A CZIFFRA GYÖRGY FESZTIVÁL

Immár negyedik alkalommal rendezik meg a világhírű zongoraművész emlékének ápolására létrehozott Cziffra György Fesztivált (CZF), amely fiataloknak szóló zenei programokkal, kiállításokkal, báresttel is várja a klasszikus muzsika mellett más műfajok iránt is érdeklődő közönséget Budapest több helyszínén. Az 1994-ben elhunyt Cziffra György

nemcsak koncerteket, hanem tárlatokat is rendeztek, később ez lett az ifjú művészeket támogató Cziffra Alapítvány székhelye.

A Balázs János Liszt Ferenc- és Prima díjas zongoraművész által alapított, idén február 17.

és 25. között megrendezett fesztivál sokszínű estjein minden műfajból a legkiemelkedőbb művészek lépnek

fel: José Cura (Argentína), Bogányi Gergely, Várdai István, Miklósa Erika, Lajkó Félix, Isabelle Oehmichen (Franciaország), Massimo Mercelli (Olaszország), a Kállai

Fotó: Dancs Enikő Blanka

2019.
február 17–25.
MOMKULT,
ZENEAKADÉMIA,
MŰPA, ÓBUDAI
TÁRSASKÖR

maga is sokoldalú művész volt: cigányzenész családból származó csodagyerekként került be a Zeneakadémiára kilencéves korában. Magyarországon kényszerűségből főleg a budapesti éjszakai lokálokban vált ismertté, komolyzenei karrierje Franciaországban indult be igazán azt követően, hogy 1956 októbere után elhagyta Magyarországot. A '60-as években megvásárolta, majd felújította a senlis-i Saint Frambourg-kápolnát, ahol

Vonósnégyes, Rózsa Magdolna, Lukács Miklós, Balogh Kálmán, Nagy-Kálózy Eszter, Lackfi János, a Hot Jazz Band, Sárközi Lajos és zenekara, Káel Norbert, Mocsári Károly, Oravecz György. A művészeti vezető Balázs János mellett dr. Freund Tamás agykutató, valamint a Virtuózok és a Cziffra-Fesztivál ifjú tehetségei is a CZF vendégei lesznek. Merüljenek el a világhírű zongoraművész előtt tisztelgő eseménysorozat programjaiban: www.cziffrafesztival.hu.

könyvajánló

HAVONTA MEGJELENŐ
KÖNYVAJÁNLÓNKBAN SORRA
VESSZÜK AZ IRODALMI ÉLET
ÚJDONSÁGAIT, LEGYEN SZÓ
KLASSZIKUS, KORTÁRS,
GYERMEK, TUDOMÁNYOS
VAGY ISMERETTERJESZTŐ
OLVASMÁNYOKRÓL EGYARÁNT.

VIBÓK ILDI: Sibi újabb meséi

ILLUSZTRÁTOR: IGOR LAZIN

„Sári vagyok, de mindenki csak Sibinek hív. Egy egészen kicsi házikóban lakunk a dombtetőn. Annnyira kicsi, hogy ha valaki úgy jön vendégségbe, hogy nálunk is alszik, össze kell húzódnunk, hogy elférjünk. Így hívják a felnőttek azt, amikor mindenki a másik ágyában alszik, a Papi és a Mami pedig a földön, matracon.”

30% kedvezménnyel 1890 Ft
Holnap Kiadó könyvesboltja
1111 Budapest, Zenta utca 5.
www.holnapkiado.hu

Újbuda: AZ OKOSSÁGOK BÖLCSŐJE

SYBRILLO: HOLLYWOODI PROFI VIDEOZÁS

A nemzetközi piac küszöbén áll a 2015-ös újbudai startup versenyen első helyezést elérő Sybrillo. Az előre programozható, okostelefonos alkalmazással irányítható GoPro-kamerához fejlesztett stabilizátorral az extrém sportok üzöi is élvezhető felvételeket készíthetnek dinamikus mozgás közben. A Sybrillo Kft. jelenleg arra törekszik, hogy a felhasználói szintű videózássba integrálja az A-kategóriás filmezés technikáit, így a hollywoodi profizmus élményét nyújtsa a felhasználóknak. A karácsonyi megrendelések már dömpingszerűen érkeztek, igazolva a tömeggyártás előtt álló stabilizátor népszerűségét.

A kft. nem csak a termékével mutat példát a startupoknak: a másodsorra megrendezett Dreamjio.bs verseny szerethető munkahelyek kategóriájában a Sybrillo lett az első (a 700 induló cégre mintegy 20 ezren szavaztak). A legszerethetőbb munkahelyek állatbarátok, lehetőséget adnak a távmunkára, odafigyelnek a munka és magánélet egyensúlyára.

HAND IN SCAN: DIGITÁLIS KÉZSZKENNER A FERTŐZÉSEK VISSZASZORÍTÁSÁRA

Az ugyancsak a 2015-ös nyertesek közé tartozó HandInScan Zrt. elmúlt évei is a siker jegyében teltek. A vállalat találmánya az azonos nevű kompakt digitális kézzszkenner, amely megméri a fertőtlenítő kézmosás hatékonyságát, és azonnali visszajelzést ad a felhasználónak. A higiéniés eredmények online rendszerbe tölthetők fel, adatokat szolgáltatva a kórházi menedzsmentnek. A HandInScan Zrt. ma már olyan partnerekkel működik együtt, mint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, az Austrian Center for Medical Innovation and Technology, valamint a National University Hospital Singapore. A Hartmann-Rico Hungária Kft. és a DBH Investment Zrt. tökébe-fektetése révén a HandInScan Zrt. egy nyugat-európai színvonalú kézhigiéniés oktató és fejlesztő koncepciót is elérhetővé tett

a magyar kórházaknak. A szolgáltatás-csomag elméleti és gyakorlati

oktatást tartalmaz az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlásai alapján.

SYMBIMED, AZ ASZTMÁSOK NAPLÓJA

A 2016-os újbudai startup versenyen a Symbimed vihette haza az önkormányzat által felajánlott egymillió forintos nyeremények egyikét. Az állapotnaplózó alkalmazás asztmásoknak segít betegségük megfigyelésében és menedzselésében. A szoftver automatikusan begyűjti az okoseszközök szenzorából származó adatokat, és ezekből elemző módszerek segítségével kimutatásokat, illetve előrejelzéseket készít. A feltalálók célja az volt, hogy az orvosok és a páciensek is időt spóroljanak. Az ötlet folyamatosan fejlődik, így az üzleti modell és a megoldás részletei is változtak. Az alkalmazást 2016-ban Pulmomentre keresztelték, egy esztendővel később pedig az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Karának diákjai egyedüli magyar résztvevőként szálltak versenybe a University Startup World Cupon a Pulmoment nevű telefonos alkalmazással. Az újraforgalmazott program ekkorra már a rendszeres, kötelező viziteket gyorsította fel úgy, hogy a rutinkérdéseket

powerpoint

már előttük feltette, a páciensek pedig néhány gombnyomással megválaszolhatták.

DIABTREND – OKOSSÁGOK CUKORBETEGEKNEK

Az 1-es típusú, inzulininjekcióra szoruló cukorbetegeknek rögzíteniük kell minden lenyelt falat szénhidráttartalmát, a bevitt inzulin mértékét. A DiabTrend vércukorszint-felügyeleti alkalmazást a Havlik testvérek alkották meg, és a 2017-es

újbudai startup versenyen érték el vele kiemelkedő eredményt. Károly és két bátyja az előrejelzésben látják a megoldást. Egy olyan személyi diabéteszasszisztentst dolgoztak ki, amely a mesterséges intelligenciát ötvözi a korszerű naplótechnikával. A rendszer teljesen automatizált lesz, szerverklaszterek és cloudfrontok segítségével több millióan is alkalmazhatják majd.

YKON – RÁDIÓZÁS A 21. SZÁZADBAN

2017-ben lett dobogós a kerületi megmérettetésen az YKON Bluetooth Radio Solutions nevű vállalkozás is, amely régi, elektroncsöves, illetve tranzisztoros rádiókat alakít át bluetooth alapúakká. Ezzel a dizájn- és technikatörténeti emlékek visszakérülhetnek a hétköznapi életbe, emellett a megoldás erősíti az újrahasznosítás gondolatát, segíti az elektronikai hulladék

egy chicagói értékesítő partnerrel is, amelynek az üzletében már megtalálható néhány készülék. Az Interreg Danube Transnational Programme MOVECO kezdeményezésének részeként pedig egy YKON rádió járja Európát szeptemberig.

OKOSSÖRCSAP OKOSAN BULIZÓKNAK

A sorban állást kiváltó gyors és okos sörkimérés ötletét dolgozta ki az X-Flow System csapata, amely BeeReady néven nyert a 2017-es startup versenyen. Az okossörcepet a bulizás hívta életre, a fiatal vállalkozók ugyanis megelégtettek, hogy hosszú perceket vesztegetnek el egy-egy fesztiválon a sorban állással. Eszközükkel egyszerre négy korsó sört lehet csapolni külső beavatkozás nélkül, 10–12 másodperc alatt. Hagyományos módon egy csapolás 8–10 másodpercig tart.

– Az okoscsap iránt már egy sörgyár is érdeklődött – mondta el Bedőcs Barnabás, az X-Flow termékfejlesztési vezetője. Az elnyert egymillió forint elsősorban az újabb prototípus létrehozásában segített, amely élelmiszer-ipari minősítéssel is rendelkezik, így hamarosan a piacon is próbára teszik. – Talán az idei fesztiválszezon egyik újdonsága lesz az okossörcepet – véli Bedőcs Barnabás. A vállalkozás az első tőkebevonása előtt áll, több potenciális pénzügyi befektetővel is tárgyal, így a csapból nemcsak a sör, hanem a pénz is folyhat majd.

LÓTH KATA

csúcspont

A PEZSGŐK – ÉS ÁLTALÁBAN A BOR ALAPÚ BUBORÉKOS ITALOK – RENDKÍVÜL SOKOLDALÚAK. APERITIF-KÉNT, BRUNCHHOZ, EGY IZGALMAS DESSZERTHEZ, SZÜLINAPRA, NÉVNAPRA, ÉVFORDULÓRA, VAGY CSAK AD HOC FOGYASZTVÁ IS MEGÁLLJÁK A HELYÜKET. DE TUDJUK, HOGY MIT ISZUNK PONTOSAN? MI A KÜLÖNBSÉG A CHAMPAGNE, A PEZSGŐ, A PROSECCO VAGY A GYÖNGYÖZŐBOR KÖZÖTT? MOST KIDERÜL. PEZSGŐ ÁBÉCÉ KÖVETKEZIK.

MINDEN CHAMPAGNE PEZSGŐ, DE NEM MINDEN PEZSGŐ CHAMPAGNE

A szénsavas bort már régóta ismerték Franciaország Champagne tartományában, hiszen a hűvös éghajlat miatt az erjedés sokszor elhúzódott, és csak a szüretet követő év tavaszán fejeződött be, de ez a bor akkoriban selejtnek számított. Az első pezsgőt 1670–1715 között Reims közelében, a champagne-i borvidékhez tartozó hautvillers-i Szent Benedek-rendi apátság pincevezetője, Dom Pierre Pérignon készítette úgy, hogy a borosüveget parafadugóval zárta le, amelyet viaszba mártott drótkengyellel erősített rá. Sokáig titokban tartották a készítési folyamatot, ennek ellenére a 18. században már sokféle ismeretes volt, a 19. században pedig már Európa-szerte készítettek pezsgőt.

Champagne-nak hívunk minden olyan Champagne borvidéken készülő pezsgőt, amely méthode traditionnelle, azaz palackos erjesztéssel és érleléssel készül, néhány további szabály betartásával. Champagne legfőbb szőlőfajtái: pinot noir, pinot meunier és chardonnay.

PEZSEGGJÜNK!

ELJÁRÁS SZERINT

Méthode traditionnelle = palackban érlelt

A pezsgőkészítés etalonjának számító módszer ma már a világ szinte minden pontján jelen van, egyre komolyabb minőségben. Magyarországon is mind több pincészet próbálkozik ezzel. A somlói Kreinbacher-birtok pezsgői 2018-ban egyből két arany- és két ezüstérmet nyertek el a legjelentősebbnek tartott nemzetközi versenyen, a Champagne és Pezsgő Világversenyen (CSWWC).

Méthode transvasée = kombinált (palackos és tartályos)

Ennek a folyamatnak az a lényege, hogy szintén magnum, azaz 1,5 literes palackokban erjed és érlelődik a bor, majd miután egy nyomásálló tartályban eltávolítják a seprőt, már normál, 0,75 literes palackokban érlelődik tovább.

Méthode charmat = tankpezsgő

Mint nevéből is sejthető, az így készült pezsgő hatalmas tartályokban erjed. A boltok polcain ezek a legolcsóbbak, kóstolva pedig a legkevésbé élesztősek; sokkal inkább a gyümölcsösségről, mint a komplexitásról szólnak.

IGAZI PEZSGŐK, MÉGSEM CHAMPAGNE-OK

Ha a pezsgőkészítés három hozzávalójából kettőt megváltoztatunk – a borvidéket és az ott termő szőlőt –, de az eljárás megmarad, elképesztően izgalmas tételeket kaphatunk. A világ számtalan országában vágják fejszéküket magas minőségű pezsgő készítésébe a borászatok. Esméletlenül elegáns és stílusos pezsgők születnek Dél-Afrikától a Somlóig.

CRÉMANT: a Champagne-on kívüli Franciaország pezsgője

CAVA: 95 százalékban Penedès vidékéről származó, chardonnay-ból készülő spanyol ital

METODO CLASSICO: Franciacortában (ez a lombardiai régióban az Iseo-tó, az Oglio folyó és Brescia városa által határolt terület) készülő olasz pezsgő

PROSECCO: az olasz Veneto híres pezsgője, szinte kizárólag a névadó prosecco szőlőfajtából készül, amelyet ma már glerának hívnak

SEKT: Németországban Sektnek csak a hagyományos módon készülő pezsgőt szabad nevezni, a hozzáadott szén-dioxiddal habzóvá tett bor neve Schaumwein

CAP CLASSIQUE: dél-afrikai válasz a pezsgőre, fehér és rozé stílusban

Mindezek mellett a habzó- és gyöngyözőborok sikere is töretlen, ráadásul könnyebben beszerezhető, és jobban kímélik a pénztárcát is. Ezeknél jóval alacsonyabb a nyomás a palackban, és a szénsav is mesterségesen keletkezik. Ennek ellenére azért sosem esnek rosszul egy kora nyári estén.

Prestige cuvée:
a borászat pezsgőkínálatának
legkomolyabb darabja
Blanc de noir: fehérborkészítés kékszőlőből
(a lehető legkevesebb időt tölt a héjon a szőlő)
Blanc de blancs: „fehérből fehér”, tehát csak
chardonnay-ból készül a pezsgő
Rosé Champagne: pinot noir (vörösbort)
öntenek a blendhez

HABZÓBOR: jellegében hasonlít a pezsgőhöz, de általában nem valamely kiemelkedő borvidék magas minőségű szőlőjéből készül. A habzóborok palackjában legalább 3 bar túlnyomásnak kell uralkodnia.

GYÖNGYÖZŐBOR: buboréktartalma természetes és mesterséges eredetű is lehet. A természetes buborék kizárólag erjesztésből származik, a mesterséges úton hozzáadott szén-dioxid feltüntetése kötelező a címkén. Palackjában alacsonyabb, csupán 1–2,5 bar nyomás van.

ELŐLRŐL HÁTRA, MÁR AMI AZ ÉDESSÉGET ILLETI

Általános trend, hogy egyre szárazabb borokat kedvelünk – nincs ez másképp a pezsgők terén sem. A néhány évtizede népszerű édes lamb-ruscóval ma már alig találkozunk, nyerspezsgőkkel ellenben annál gyakrabban.

Nyerspezsgő (brut nature, zéro dosage):

a cukortartalom kevesebb mint 3 g/l

▪ **Extra brut:** 0–6 g/l

▪ **Száraz (brut):** kevesebb mint 15 g/l

▪ **Extra dry:** 12–20 g/l

▪ **Dry (sec):** 17–35 g/l

▪ **Félfédes (demi sec, medium dry):** 33–50 g/l

▪ **Édes (doux):** több mint 50 g/l

LEONARDÓTÓL REMBRANDTIG és vissza

IDÉN IS ÉRDEMES LESZ EGY-EGY NAGY MŰVÉSZETI ESEMÉNYRE IDŐZÍTENI A NYARALÁST, A TELELÉST, VAGY EGY HOSSZÚ HÉTVEGÉRE TERVEZETT VÁROSLÁTOGATÁST. A LEGNAGYOBB MÚZEUMOK MÁR ÜZEMSZERŰEN SZERVEZIK AZ ÉVFORDULÓS, „EGYSZER AZ ÉLETBEN” KIÁLLÍTÁSOKAT.

Hol van már a tavalyi Bruegel?! Persze még idén is ki lehetett ugrani Bécsbe, akár pár órára, megnézni az idősebb Pieter Bruegel életművének nagy részét, hiszen a Kunsthistorisches Museum „ilyen-egyszer-van-az-életben” kiállítása január 13-án zárt be. A 2018 októberében megnyitott tárlatra ezerszám érkeztek művészetrájoncok Magyarországról – 2019-ben azonban nagyobb utakra is kell készülniük, ha nem akarják kihagyni az aktuális „soha vissza nem térő alkalmakat”.

Ebben az esztendőben a nagyágyúk közül is a legnagyobbakat vethetik be a különféle jubileumokra rárepülő kurátorok. Leonardo da Vincinél

erősebb húzónevet aligha találni, márpedig 2019. május 2-án van halálának 500. évfordulója, ami épp elég ok sztárkiállítások szervezésére. A reneszánsz embert megtestesítő képzőművész–anatómus–mérnök–feltaláló–botanikus–várostervező (és így tovább) sokaknak ad kimeríthetetlen témát egész évre, az előzetes hírverések általában két nagy eseményt emelnek ki a nemzetközi sorból. Februárban az Egyesült Királyságban 12 helyszínen mutatnak be 12-12 Leonardo-rajzot a királyi gyűjteményből. Utóbbiról tudni kell, hogy ez a világ legfontosabb kollekciója Leonardo grafikai műveiből, amelyek között nemcsak önálló alkotások, illetve festményekhez, szobrokhoz készült vázlatok vannak, hanem térképek, mérnöki tervek, anatómiai, botanikai, vagy éppen városépítészeti rajzok is. Az országszerte látható, összesen 144 művet aztán hazaviszik a londoni Buckingham-palotába, ahol a The Queen’s Galleryben májusban nyílik meg egy több mint kétszáz grafikai alkotást felvonultató Leonardo-tárlat.

A kollekció csúcstarabjai utána átkelnek a La Manche-csatornán, hogy részt vegyenek a jubileumi év csúcseseményén a Louvre-ban. A párizsi múzeum egymaga öt Leonardo-festményt mondhat magáénak, köszönhetően két francia királynak, a jó szemmel vásároló XII. Lajosnak, valamint utódjának, I. Ferencnek; utóbbi udvarába hívta az olasz mestert, aki így francia földön töltötte élete utolsó három esztendejét, és ott is hunyt el. Azt egyelőre nem tudni, pontosan mely festményeket sikerül kölcsönkérni a 2019. október 24-étől 2020. február 24-éig látható párizsi

Leonardo-kiállításra. A Louvre most még óvatosan úgy kommunikál, hogy annyit akarnak bemutatni a 17 nem náluk lévő, ma Leonardónak tulajdonított festményből, amennyit csak lehet. Nagy szenzáció lenne mindenesetre, ha a saját Sziklás Madonnájuk mellé tudnák tenni a londoni National Galleryben őrzött változatot, vagy ha a Vatikán megválna négy hónapig a Sivatagi Szent Jeromostól. Az biztosra vehető, hogy egyedülálló grafikai anyagot is felvonultatnak – nem pusztán kölcsönök révén, hiszen a Louvre saját kollekciója sem csekélység –, és megadják a kontextust is, mert Leonardo munkáit más művészek kapcsolódó alkotásaival körítik majd.

A kiállításutistáknak mindenesetre be kell osztaniuk idejüket, energiájukat és pénzüket, mert két Leonardo között Rembrandt is figyelmet követel magának. A holland aranykor emblematikus alakja, Rembrandt Harmenszoon van Rijn 350 esztendeje, 1669. október 4-én halt meg, ennek apropóján Hollandia két nagy múzeuma is kitesz magáért. A hágai Mauritshuisban január 31-étől szeptember 15-éig látható 18 olyan festmény, amelyet egykor mind Rembrandtnak tulajdonítottak – ezek közül napjainkban már csak 11-ről állítják a szakértők, hogy tényleg teljes egészében a mester művei (kettőt még vitatnak). A biztos Rembrandtok

között van Hágában a világhírű Tulp doktor anatómiája (pontos címe szerint Dr. Nicolaes Tulp anatómiai leckéje) és a nyolc évig tartó restaurálás után ismét nyilvánosság elé kerülő Saul és Dávid. Megjegyzendő, a Mauritshuis azért is érdemes felkeresni, mert állandó tárlatán szerepel Vermeer van Delft képe, a Lány gyöngy fülbevalóval, amelyet az azonos című filmből ismerhet a nagyközönség.

Hágából pedig csak egy ugrás az amszterdami Rijksmuseum, ahol február 16-án nyitják meg azt a kiállítást, amelyen egyszerre lesz látható a múzeum birtokában lévő 22 Rembrandt-festmény, valamint a művész 60 rajza és több mint 300 a legjobb nyomataiból. (A június 10-éig látogatható tárlatra online már lehet jegyet venni.) A Rijksmuseum a világ első számú Rembrandt-gyűjtője, de persze általában főleg a hatalmas Éjjeli őrjárat előtt tolonganak a nézők, ez áll majd Az összes Rembrandt című kiállítás fókuszában is. A világ egyik legismertebb festményét ráadásul restaurálják az évforduló tiszteletére, mégpedig „egyenest adásban”: a júliusban kezdődő munkálatokat úgy végzik el, hogy egy speciális üveglátvány építenek a kép köré, így kívülről végig figyelhetik a látogatók a munkálatokat, sőt, online is követhető lesz az egész művelet.

ISZABÓ MÁRTA

Képek forrása: Wikipedia

A „Bében” elkövetett fotózáson
– Scherer Péter nemes egyszerűséggel
így hívja a B32 Galéria és Kultúrteret
– a mélységet és a magasságot is megjártuk
a népszerű művésszel. Na nem a sztárallűrök,
hanem amiatt a kedvesség,
közvetlenség és bizalom miatt,
amivel Péter kitüntetett bennünket.
Elsőre ő sem ismerte meg kolléganőnket,
pedig nem is rajta volt sapka, hanem Péteren.

Idézzük meg és rögzítsük a régi
Albertfalvát, hogy minél többen láthassuk!

AKH ALBERTFALVI
KÖZÖSSÉGI HÁZ

Várunk olyan fotókat, amelyek bemutatják
a városrész, illetve a falu életét és
hangulatát a múlt században: hétköznapiak,
ünnepek, utcaképek, emberek.

Két kategóriában gyűjtjük a képeket:

**ANNO – 1973 előtt
készült felvételek**

**RETRO – 1973 és 1999 között
készült fotók**

A képekhez lehetőség szerint kérjük
megadni, hogy mikor és hol készült,
illetve kiket ábrázol!

A fényképeket az Albertfalvi Közösségi
Házba kérjük eljuttatni **2019. július 1-ig,**
ahol beszkenneljük, majd visszaadjuk
azokat tulajdonosának.

Elektronikusan minél nagyobb
(legalább 600 dpi) felbontású jpeg
formátumban várjuk a felvételeket
e-mailben, az **akh@ujbuda.hu** címre.
A beérkezett fotókat feltöltjük
a **facebook.com/Albertfalva200** oldalra,
illetve a felvételekből válogatva
egy **KÉPES ALBUMOT** is megjelentetünk.

Hogy el ne fújja mind a szél...

ALBERT FALVA ANNO RETRO

Teremtsük meg együtt
Albertfalva képes emlékezetét!

1116 Budapest,
Gyékényes utca 45–47.
Telefon: 204-6788
e-mail: **akh@ujbuda.hu**
www.pontmagazin.hu/albertfalva

ALBERTFALVA
200

TYPHOON & SWANS

BUCSI ÁRPÁD kiállítása

2019. január 29–február 21.

Megnyitó: 2019. január 29., kedd 18.00

Megnyitja: **FENYVESI ÁRON**

25nka
Kemény Kulturális Alap

